8-a jaro. — N-ro 5 (87) Majo 1922.

Belga Esperantisto

MONATA REVUO

OFICIALA ORGANO DE LA BELGA LIGO ESPERANTISTA

Aliĝinta al la Unuiĝo de la Belga Perioda Gazetaro

Direktoro :
FRANS SCHOOFS, Kleine Beerstraat, 45
ANTVERPENO

JARA ABONPREZO : FR. 10.—

ANTVERPENO
1922

Belga Ligo Esperantista

Ĉiujara Kotizaĵo

(Jaarlijksche bijdrage — Cotisation annuelle):

Ordinaraj membroj (Gewone leden. — Membres ordinaires)	fr.	5.—
Ordinaraj membroj kun abono de «Belga Esperantisto»	fr.	10.—
Protektantaj membroj (Besch. leden — Membres protecteurs)	fr.	25.—
Bonfarantaj membroj (Leden-weldoeners — membr. bienf.)	fr.	50.—

HONORA KOMITATO:

Prezidanto: Princo LEOPOLDO DE BELGUJO, Duko de Brabant.
Prezidinto: Generalo Grafo LEMAN.
Membroj: S-roj BERNIER, Skabeno, St. Gilles.
BRAUN, urbestro, Gent.
CH DESSAIN, Urbestro de Mechelen.
F. COCQ, Skabeno de la Publika Instruado, Ixelles.
DEVREUX, Urbestro, Charleroi.
DEWANDRE, Skabeno de la Publika Instruado, Charleroi.
DUBOIS, Direktoro de la Supera Komerca Lernejo, Antwerpen.
Senatano HOUZEAU DE LEHAIE, Mons.
Senatano LAFONTAINE, Bruselo.
A. MAERTENS, Prezidanto de «Banque de Flandre», Gent.
O. ORBAN, Profesoro de la Universitato, Liége.
PASTUR, Konstanta deputato de la Provinco, Marcinelle.
B-no RUZETTE - VAN CALOEN DE BASSEGHEM, ministro de Terkulturo.
J. SCHRAMME, advokato, Brugge.
J. SPINHAYER, Urbestro, Verviers.
D-ro R. VAN MELCKEBEKE, hemiisto, Antwerpen.
VERDONCK, Urbestro, Gentbrugge.

Oficiala Organo de la Ligo

"BELGA ESPERANTISTO"

Redakta Komitato:

S-roj COGEN, PAROTTE, PETIAU, SCHOOFS, VAN SCHOOR, WITTERYCK.

Jara Abonprezo: Belglando Fr. 10. — (specialaj kondiĉoj por Grupoj)
Eksterlando : Fr. 12.—.

Anoncoj:	12 numeroj.	6 numeroj.	3 numeroj.	1 numero.
1 paĝo :	Fr. 200.—	105.—	60.—	30.—
1/2 paĝo :	Fr. 105.—	55.—	35.—	20.—
1/3 paĝo :	Fr. 70.—	40.—	25.—	15.—
1/4 paĝo :	Fr. 55.—	35.—	20.—	12.50
1/8 paĝo :	Fr. 30.—	20.—	15.—	10.—

Internaj kovrilpaĝoj: samaj prezoj + 50 %.
Dorsa kovrilpaĝo : samaj prezoj + 150 %.

AGADA KOMITATO

Prezidanto: S-ro A. J. Witteryck, Steenbrugge.
Vicprez.: S-roj L. Cogen, Ninove; L. Champy, 17, r. Richard, Anvers.
Generala Sekretario: S-ro H. Petiau, St. Lievenslaan, 60, Gent.
Kasisto: S-ro F. Mathieux, 15, Avenue Bel-Air, Uccle.
Direktoro de la Oficiala Organo: } Fr. Schoofs, 45, kleine Beerstraat,
Gazetara Servo: } Antwerpen.

MEMBROJ ELEKTITAJ DE LA GENERALA KUNVENO.

S-roj Babilon (Jumet), L. Champy (Antwerpen), D-ro Dupont (Beyne-Heusay, S-ino Elworthy - Posenaer (St. Mariaburg), Jos. Parotte (Verviers), Frans Schoofs (Antwerpen), D-ro W. van der Biest (London) kaj Oscar Van Schoor (Antwerpen).

DELEGITOJ DE LA GRUPOJ.

Antwerpen: Antverpeno Grupo Esperantista: S-ro A. Van de Velde, 10, Olijftakstraat.
» La Verda Stelo, S-roj G. Vermandere, M. Jaumotte.
» La Suda Lumo, S-ro J. Jacobs, 444. Boomsche steenweg.
» Esperantista Junularo: R. Broeckhove, Maatstr., 52.
Brugge: Bruĝa Grupo Esperantista, S-ro A. J. Witteryck, Steenbrugge. F-ino Y. Thooris, 4, rue de l'Outre.
Charleroi: Grupo Esperantista, A. Henraut, 30, r. Ferrer, Lodelinsart.
Gent: Genta Grupo Esperantista, H. Petiau, 60, St. Lievenslaan, Gent. C. Van de Velde, Zwarte Heirestraat, Gentbrugge —
» La Progreso, S-ro L. Cogen, Ninove, kaj F-ino E. Colyn, Ryhovelaan, 21, Gent.
Gendbrugge: «Espero»: S-ro De Bruyker, Gestichtstraat, 96.
Ledeberg: La Tagiĝo, S-ro L. Varendonck, 113, Kerkstr., Gentbrugge.
Liége: Lieĝa Ago, S-roj Oger, 37, rue de Campinne, Liége, kaj F. Derigat, rue St. Eloi, 11, Liége.
Lier: Liera Stelo, S-ro J. Leflot, 47, Vaartlaan, Lier.
Mechelen: Grupo Esperantista Axel Baesens, Statiestraat, 16.
St-Gilles-Bruxelles: Antaŭen, F. Mathieux, 15, Av. Bel-Air, Uccle.
St. Nikolaas-Waes: Unueco estas Forteco, S-ro A. De Bosschere, 3, Place de la Régence.
Sclessin: Grupo Esp.: J. Bissot, rue de Trazegnies, 72.
Sclessin : Luna en Mans.
Spa: Soc. Espéranto de Spa, S-ro J. Desonay, Place des Glorieux, 3.
Verviers: Esperantista Grupo, S-ro Joseph Pirnay, 146, Ch. de Heusy.
J. Herion, rue des Raines, 8.

8a Jaro — Majo 1922 — N° 5

BELGA ESPERANTISTO

MONATA REVUO

Oficiala organo de la Belga Ligo Esperantista

Redakcia parto : FRANS SCHOOFS 45, Kleine Beerstraat, Antwerpen

Abonoj kaj Monsendoj FERN. MATHIEUX 15, Avenue Bel-Air, Uccle

Nepresitajn manuskriptojn oni ne resendas. — La Redakcio konservas por si la rajton korekti laŭbezone la manuskriptojn.

Belga Ligo Esperantista

KONGRESO DE 1922

Estimata Samidean(in)o.

Ni havas la honoron sciigi al vi, ke la XIa Belga Esperanto-Kongreso okazos ĉi tiun jaron en Sint-Nikolaas (St-Nicolas) (Waas) dum la Pentekostaj festoj (4an-5an de junio).

Ni faras varman alvokon al ĉiuj niaj gesamideanoj por ke ili ĉeestu multnombraj nian XIan kongreson, kies programo estas tre alloga kaj tre bone kunmetita.

Por helpi la organizantojn, kiuj nenion ŝparis por igi agrabla la restadon de la kongresanoj en Sta-Nikolao, ni petas, ke la grupestroj kolektu la aliĝojn de siaj gegrupanoj kaj tuj sendu ilin al la ORGANIZA KOMITATO DE LA KONGRESO, 3. REGENCIEPLAATS, Sint-Nikolaas (Waas).

Ĉiu faru sian devon kaj la kongreso estos granda sukceso! Ĉiuj do al Sankta-Nikolao!

Bonvolu akcepti, estimata Samidean(in)o, la esprimon de niaj plej sinceraj sentoj.

Je l' nomo de «Belga Ligo Esperantista»:

La Ĝenerala Sekretario. HENRI PETIAU.

La Prezidanto, A. J. WITTERYCK.

PROGRAMO DE LA
XIa BELGA KONGRESO DE ESPERANTO EN STA-NIKOLAO.
(4an-5an de junio 1922)

(Vidu la programon aperintan en la N° 3-4 de B. E.)

TAGORDO :

A) de la Malferma Kunsido de la Kongreso.

1. — Malferma parolado de la Prezidanto.
2. — Raporto de la Ĝenerala Sekretario pri la Esperanta movado.
3. — Raporto de la Kasisto pri la financa stato.

4. — Aprobo de la ŝanĝoj al la regularo proponitaj de la Komitato.
5. — Disdono de la diplomoj pri simpla kaj profesora kapableco.
6. — Eventualaj komunikaĵoj.

B) de la Ĝenerala Labora Kunsido de «Belga Ligo Esperantista».

1. Pri kelkaj ĝeneralaj principoj observindaj en la esperantaj tekstoj. S-ro. L. Champy.
2. — Elekto de Lokaj Delegitoj de B. L. E. S-ro. Schoofs.
3. — Diversaj proponoj.

LEGU ATENTE :

La kongreskarto kostas 5 frankojn.
La prezo de la partopreno en la festeno 15 Fr.
La prezo de la partopreno en la ekskurso 3 fr.
La Organiza Komitato sin okupas pri la loĝado.
La gekongresanoj povas rezervigi al si dormoĉambrojn :
por unu persono: je fr. 4, 5, 6, 7, 7.50, 10.—, 12.
por du personoj: je fr. 10 ĝis 15.
Komunajn dormoĉambrojn kun apartigitaj litoj: je Fr. 2.
Pliajn informojn volonte havigos S-ro. Omer Pauwels, Regencieplaats, Sint-Niklaas.
La grupoj alportu sian grupflagon kaj poresperantajn surskribojn!

Belga Federacio de Junaj Esperantistoj

GRAVA ALVOKO: Dum la venonta nacia kongreso okazos la unua kunsido de la B. F. J. E., sekcio de nia Belga Ligo Esperantista. Estos priparolata la nuna stato de la junula movado en Belglando. Ĉiu junulo, kiu interesas sin je tiu afero, devas nepre ĉeesti tiun kunvenon. Ankaŭ la aliaj Esperantistoj, kiuj povas helpi ĉe la starigo de junularoj, estas kore invitataj!

Rob. BROECKHOVE.
Prezidanto de Esp. Junularo de Antverpeno.

Diversaj informoj

STUDENTA LIGO ESPERANTISTA (Vidu B. E. 1921, paĝoj 174, kaj 209).

ESPERANTA LIGILO-VESPEROJ (Vidu B. E. 1922, paĝo 4).

Kiu deziras ricevi informojn pri tiuj du organizaĵoj sin turnu dum la XIa Belga Kongreso en St-Nikolaas al V. Hendricx, kongresano.

Belga Ligo Esperantista

KUNSIDO DE LA EKZAMENANTA KOMISIO, EN ANTVERPENO, LA 14AN DE MAJO 1922a.

Akiris la diplomon pri profesora kapableco:

S-roj Beaujean Ch., Broeckhove, Rob., Clémeur Raoul, Coene Victor, De Ketelaere Morris, F-ino Hansen Adr., S-roj Jaumotte Maurice, Karnas Juul, Michiels Henriko, Schroeyers Constant, Van Beughem, Edward, F-inoj Van Ganse Alice, Van Oeckel Irène, S-roj Verreeck Jaak, Verstrepen Camille.

Akiris la diplomon pri simpla kapableco:

S-roj Dupré Klemento, Van Heukelen Louis, Van Schoor Jan.

KUNSIDO DE LA EKZAMENANTA KOMISIO, EN BRUSELO, LA 21an DE MAJO 1922a

Akiris la diplomon pri profesora kapableco:

F-ino Deltombe Paŭla, S-ro Haine Edouard, F-ino Obozinski Simone, S-roj Van Aelst Maurice, Van Vynckt Henriko.

Akiris la diplomon pri simpla kapableco:

S-ino Baez-Guillier, F-ino Deltombe, Lina.

La Juĝantaro:
F-ino M. A. Jennen, prezidantino;
Albert Maertens, J. Jacobs, membroj.

Por la Monumento Zamenhof

KVARA LISTO

Bruĝa Grupo Esperantista	Fr.	25.—
S-ino Felicie Staes, Bruselo	»	5.—
Grupo «Tagiĝo», Ledeberg	»	72.—
S-ro L. Ritschie, Antwerpen	»	10.—
F-ino Obozinski, Bruselo	»	5.—
	Fr.	117.—
Antaŭaj listoj:	Fr.	591.—
Sumo :	Fr.	708.—

(Donacojn sendu al Fr. Schoofs, poŝtĉekkonto, 284.20, Antverpeno).

Friponajo

(POPOLA RAKONTO)

Du ruzaj ĉarlatanoj, alveninte en urbeton, anoncis ke, post dek tagoj ili iros en la tombejon, kaj antaŭ la okuloj de ĉiuj ĉeestantoj, ili tie revivigos unu mortinton, kiu eliros el sia tombo kaj reokupos sian lokon inter siaj familianoj.

Por ke la urbetanoj plene konfidu en ilia povo, ili montris atestojn skribitajn de la urbestraro de pluraj aliaj urboj.

Ili anoncis ankaŭ, ke ili povas samegale resanigi ĉiujn malsanulojn.

Tial ĉiutage ilia ĉambro pleniĝis je malsanuloj, al kiuj ili altpreze vendis herbajn kuracilojn. La sanuloj mem — kiuj kutimas venigi malfrue la kuraciston, kaj nur en la plej gravaj malsanoj — aĉetis tiujn drogojn por la venontaj malbonaĵoj.

La monujo de la du friponoj pleniĝis je arĝentaj kaj oraj moneroj, kaj ĉiuvespere kalkulinte la enspezojn, ili longdaŭre ridegis pri la malspriteco de la homoj.

Tamen alproksimiĝis la tago difinita por la restarigo de la mortinto, kaj kvazaŭa maltrankvileco eksentiĝis, ne ĉe la du ĉarlatanoj, sed ĉe la loĝantaro inter kiu ĝi rapide disvastiĝis.

Pri la ebleco de la revivigo neniu dubis; sed ĉiu demandis sin: «kiun ili revivigos?» La antaŭtagon de l' mateno difinita por la revivigo, la plej riĉa bienhavanto de la urbeto alvenis kaj petegis la ĉarlatanojn ke ili ne revivigu lian edzinon, ĉar ŝi havis tre malbonan karakteron. La du ruzuloj diris, ke ili ĝuste intencas restarigi riĉan virinon, ĉar malriĉulino estas pli feliĉa en tombo ol sur tero. Sed la riĉulo prezentis grandan sumon da mono, kiun akceptis la trompantoj, promesante ke ili ne finigos lian trankvilan vivadon.

Iom poste, alvenis du junuloj, kiuj antaŭ kelkaj monatoj estis heredintaj de sia onklo. Ili ankaŭ donis plurajn orajn monerojn, por ricevi promeson, ke la du ĉarlatanoj ne restarigos ilian onklon.

Vidvino venis plorante. Ŝia edzo mortis antaŭ unu jaro, kaj ŝi estis baldaŭ reedziniĝonta.

Venis multaj aliaj, kaj ĉiu malpleniginte sian monujon, eliris kun kvietiga promeso de la du ruzuloj.

Tamen granda nombro da loĝantoj timante ankaŭ, ke la du ĉarlatanoj revenigu nedezirindulon, sendis delegitaron al la urbestro por peti, ke li fermu la pordon de la urba tombejo.

La urbestro, kiu de kelkaj semajnoj estis perdinta sian bopatrinon, ekkaptis la okazon. Vespere li venigis la du fremdulojn, kaj petis, ke ili dum la nokto eliru sekrete el la urbo. Sed la ĉarlatanoj rifuzis: «Ne! Sinjoro Urbestro,» ili ekkriis, «tio estas neebla! Ni promesis, kaj ni estas honestuloj, kiuj plenumas ĉiam siajn promesojn. Tiu nokta forkuro estus malhonoriga por ni: Oni rigardus nin kiel trompantojn. Laŭ nia promeso kaj por ricevi de vi bonan ateston, ni do revivigos unu mortinton. Sekrete ni diros al vi, ke por danki vin, ni intencas restarigi la patrinon de via edzino.»

Tiuj paroloj plenigis je teruro la koron de la urbestro.

Iom poste, elportante lian monujon, kune kun atesto, ke ili resanigis ĉiujn malsanulojn de la urbo, kaj revivigis unu mortinton, la du friponoj forlasis la urbestron, kaj ekvojiris por rekomenci sian trompaĵon en alia urbo. D-ro A. Melin. Andenne.

La Senmortulino

(POPOLA LEGENDO)

Seninfana vidvino estis riĉega, kaj ŝi demandis sin, kiel ŝi uzos sian monon.

Ĉar tre pia ŝi estis, ŝi konstruigis belegan preĝejon, kaj tien ĉiutage irante, ŝi sentis sin tre feliĉa en la domo, kiun ŝi estis dediĉinta al Dio.

Tamen, iom post iom, dolora penso naskiĝis en sia koro: la morto iam devigos ŝin, forlasi tiun amatan preĝejon por la malluma tombo.

Tiu ĉiumomenta kaj neforigebla penso plenigis kaj malĝojigis ŝian spiriton. Ian tagon, post longa plorado, ŝi al Dio preĝis jene: «Dio mia, mi konstruigis al Vi preĝejon, kiu maltimas la jarcentojn; sed mi? Ĉu iam vi min devigos ĝin forlasi? Bonvolu, ĉionpova Dio, ke mi tiom longdaŭre vivadu, kiom staros mia preĝejo.»

La preĝo de la pia vidvino supren iris la ĉielon, kaj Dio aŭdis ĝin.

La morto faligis ŝiajn najbarojn, amikojn kaj parencojn, sed ĝi preterpasis ŝian pordon.

La vidvino vidis multajn generaciojn da infanoj naskiĝi, grandiĝi maljuniĝi kaj morti, kaj ŝi ĉiam vivadis.

Meze de la militoj, de la pestoj, de la katastrofoj, kiuj tra la tuta mondo mortigis milojn kaj milojn da homoj, ŝi daŭrigadis vivi.

Ŝi tiel longtempe vivadis, ke ŝi trovis plu nek parencon, nek amikon nek konatulon, kun kiu ŝi povus paroli.

Ŝi fariĝis nekonatulino, kaj misterulino por ĉiuj.

La tempo de ŝia junaĝo, pri kiu ŝi volis paroli estis de longe forgesita de ŝiaj samurbanoj; kaj eĉ la lingvo, kiun ŝi uzis, estis preskaŭ nekomprenebla en la lando, kie ŝi estis naskiĝinta kaj ĉiam vivanta.

Ĉio tio, kion ŝi ne estis antaŭvidinta, tre enuigis ŝin, sed ŝia spegulo vidigis al ŝi ion pli gravan kaj ĉagrenigan.

Ŝi jam estis preĝinta al Dio por ricevi de li longdaŭran vivadon, sed ŝi estis forgesinta, peti samtempe senfinan junecon. Dio estis doninta al ŝi nur tion, kion ŝi estis petinta. Tial ŝi pli kaj pli maljuniĝis, ŝi perdis siajn harojn, siajn dentojn, siajn fortojn. Ŝia haŭto sulkiĝis tiel, ke ŝi fariĝis nerekonebla; ŝia korpo kurbiĝis; ŝiaj membroj senmoviĝis; ŝi estis senigita je la vidado kaj la aŭdado...

Sed ŝi daŭrigadis vivi.

Kiam la tempo iom difektis la preĝejon, tuj lertaj laboristoj rebonigis ĝin; sed ŝi trovis nek kuraciston nek kuracilon, kiu povus redoni al ŝi belecon, junecon aŭ eĉ iom da forteco.

Fine, la vivado fariĝis por ŝi netolerebla ŝarĝo.

Tiam ŝi preĝis al Dio, ke Li sendu al ŝi la morton; sed la preĝejo ĉiam firme staris, kaj ŝi, laŭ la Dia promeso, estis devigata vivadi tiom longdaŭre kiom ĝi.

Ŝi komprenis, kiel malsaĝa ŝi estis petante de Dio surteran rekompencon kaj postulante ke por ŝi sola, Li aliigu la ordinaran iradon de la naturo.

Senfina vivado ne estas dezirinda sen ĉiama juneco.

D-ro A. MELIN, Andenne.

Militimpreso

Kiam, juna revemulo, aŭ senzorga rentulo aŭ multokupata komercisto, laŭiras la bulvardon Camille Lemonnier en Bruselo, li, en tiu gaja varmeta majvetero, ne plu pensas pri la milito kaj la bataloj.

Tiuj malfeliĉaj okazintaĵoj estas jam tiel malproksimaj de ni, ke ili jam ŝajnas stompitaj en la tempodaŭro.

Feliĉaj homoj!

Tamen iuj scias, ke tie, tutproksime ekzistas la panoramo de la Yzer.

Kiam, tra longa mallarĝa koridoro, oni alvenas en la tranĉeon, el kiu oni havas vidon sur Yperen detruita, la malhela ĉielo, tiel bone pentrita de la artisto Bastien, ŝajnante fulmoplena, instinkte nin puŝas al levo de nia vestkolumo kaj, niaj rondvagantaj okuloj vidas tiom da mizero, pentrita tiel realece kaj emociige, ke neniu povas kontraŭstari la nedifineblan senton de sveneto, premanta nian koron, kiu iĝas tiel eta, ke ni sentas nin, antaŭ tiu impone granda scenego de perforta detruado, tiel malgrandaj, ke ni ne eviteble repripensas la kruelaĵojn de la milito antaŭa, de ĉiuj la militoj estintaj, de la milito ĝenerale. Kaj nia koro silente kantas La Esperon ne plu revidi tiujn malfeliĉaĵojn.

Kaj ekstere, la gaja suno ankoraŭ longtempe jetos sur nin siajn orajn radiojn, antaŭ ol ni estos forgesintaj la profundan impreson, kiun lasis super ni la vido de tiu artplena ĉefverko.

Kaj post tiu revido de la militdoloro, ni estos ankoraŭ pli fieraj, esti esperantistoj, kaj kunlabori al movado, kiu sendube estas la plej potenca ilo por pacigi homojn kaj naciojn.

M. MOITTEAU.

La Noktgardisto

En malnova urbeto vivis maljuna noktgardisto. Estis tre bone, ĉar neniu vilaĝo nek urbo en granda ĉirkaŭaĵo estis tiel paca kiel tiu ĉi. Por kontroli la gardiston, estis kutimo ke ĉiufoje, kiam li preterpasis la domon de l'urbestro, la pastrejon, la bierfarejon, li fajfis trinotan arieton. Kaj tiu ario estis fariĝinta en la urbeto tiel kutima, ke ĉiu, ĝin aŭdinte, kviete turnis sub siaj kovriloj, kaj ke neniam ankoraŭ oni sonĝis pri ŝtelistoj nek mortigantoj.

Sed iun nokton, estis terura, vintra uragana nokto, la fajfo de la gardisto ne aŭdiĝis. Neniu dormis en la tuta urbeto. Matene, granda emocio! La urbestro venigis la gardiston kaj petis, kial li ne faris kiel kutime. — «Sinjoro urbestro,» respondis la grizharulo, «ne, mi ne fajfis tiun ĉi nokton, sed estas ĉar hieraŭ mi perdis la lastan denton, kiu al mi ebligis fajfadon.»

Pli granda emocio! Antaŭ tiu grava problemo, la urbeto kunvenigis

la urban konsilantaron, kiu, post longa diskuto, alprenis proponon de la bieristo, kiu estis jena: «Oni sendu la gardiston al la urbo, por ke li aĉetu novan dentaron.»

Kaj tiel estis farite. Jam la morgaŭan tagon, la gardisto staris antaŭ la konsilantaro, urĝe rekunvokita, kaj li havis efektive dentaron, kiel li neniam estis posedinta. Neniu ĉeestanto estis iam koninta lin tiel junaspekta. Kaj fajfi, sed fajfi, fajfi kiel merlo ĉe sia nesto, escepte ke la spiro de la gardisto estis pli mallonga ol tiu de la merlo.

Vespere, ĉiu restis sendorma en sia lito, por aŭdi kiel bele oni fajfas per nova dentaro, aĉetita enurbe. Sed ve, neniu ion aŭdis: Plej granda emocio!

Matene la urbestro kaj la jam kunvenintaj konsilantoj petas la venigitan gardiston: — « Petro, kial vi ne fajfis dum la nuna nokto, vi ja havas dentojn nun.» — « Jes, sed la sinjoro de la urbo diris, ke nokte mi devas ilin meti en glason da akvo.»

S.

Belga Kroniko

ANTVERPENO. Ĉe la Grupo de Esperantistaj Diamantistoj komenciĝis nova kurso kun 25 gelernantoj, precipe gejunuloj. La kurson gvidas S-ro. Jos. Swalf.

«Y. M. C. A.». — Sekve de la parolado farita de S-ro. F. Schoofs, okazas nun kurso gvidata de tiu sama samideano.

ĈE LA VERDA STELO. — La 24an de Februaro okazis la ĝenerala kunveno de ĉi tiu grupo. La Sekretario raporte klarigis al la membroj pri la efika agado de la Societo dum la pasinta jaro. Estis plendetala raporto, kiu sendube donis al la membroj malgrandan ideon pri la agema gruplaboro kaj kiu montris, ke «Verda Stelo» povas ĝoji pri diversaj akiritaj sukcesoj. La Kasisto raportis pri la financstato de la grupo. Poste, okazis la priparolado de la tagordo. La kunveno havis festan karakteron. Post la pritraktado de la administra parto okazis agrabla kunesto, kiu konsistis el deklamaĵoj kaj dancado. Samideana atmosfero regis dum la tuta vespero.

La 2an kaj 4an de majo komenciĝis kvar novaj kursoj. En la unuaj lecionoj entute partoprenis 140 novaj lernantoj. Faras la kursojn S-ro Fr. Schoofs.

BRUĜO. — La gelernantoj de la «BRUĜA GRUPO» organizis la 13an de aprilo, surprize, vesperfeston por danki S-ron. Dervaux, la gvidanton de la ĵus finiĝinta kurso por komencantoj; samtempe ili dankis sian prezidantinon, kiu okaze de ĉiu leciono raportas pri la plej interesaj faktoj de la antaŭenirado de Esperanto. F-inoj. Alice Boereboom kaj Beatrice Ronse, S-ro. Julien Van Allemeersch, en la nomo de la eks- kaj novlernantoj faris alparolojn plej afablajn kaj

dankemajn. Belaj memoraĵoj estis prezentitaj al F-ino. Thooris kaj S-ro. Dervaux. La Prezidantino, tre kortuŝita, kore kaj elokvente dankis pro tiuj ĉarmaj atentoj; ŝi gratulis S-ron. Dervaux pro lia lerta kaj brila kursgvidado. S-ro Dervaux, gaja kaj ridema, esprimis sian. kontentecon pri la atestoj de dankemo de siaj gelernantoj kaj pri la efiko de sia trimonata instruado. Muzikparto ĝojigis la ĉeestantojn.

S-ro Dervaux malfermis kurson por progresantoj la 4an de majo.

BRUSELO. — En la Socialista Sindikato de geinstruistoj, S-ro Van Aelst sukcesis starigi kurson, kiu komencis la 4an de aprilo ĉe Popola Domo en Bruselo, kun 15 partoprenantoj.

GENTO. — Ĉe la «Genta Grupo» okazas ĉiumerkrede en la Universitato perfektiga kurso kaj serio da lecionoj por komencantoj okazis de la 10a de majo.

«LA PROGRESO». — La grava okazaĵo de aprilo estis la parolado, farita de Sro. De Maertelaere, ano de la stenografia sekcio, pri «Skribo Bentos aŭ tipostenografio internacia». Li pritraktis en ĝi la serĉojn kvinjarajn kiuj kondukis lin al stenografio, presebla tipografie, t. e.: per kunmeto de litersignoj. Li komparis sian alfabeton kun tiui de eksterlandaj samideanoj. Ĝi estas praktika kaj bela.

F-ino De Rycke faris en «Instruista Societo de Gento kaj ĉirkaŭaĵo» paroladon pri sia vojaĝo en Ĉeĥoslovakujo kaj la kongreso. Sekve de tio, oni petis pri kurso, okazonta dum venonta vintro.

La perfektiga kurso, gvidita de la supre nomita Fraŭlino, finiĝis per bonrezultata ekzameno.

Novaj kursoj komenciĝis la 8an de majo. Ili estas farataj de gesamideanoj Colyn kaj Somerling.

La propagando pere de «Gazette van Gent» sukcese daŭras. Aperis multaj artikoloj el esperantaj ĵurnaloj kaj kvar lecionoj de la kurso.

La serion de someraj dimanĉaj kunvenoj komencis ekskurso al Dickelvenne la 7an de majo. La dua ekskurso iros al la Belga Kongreso.

LIERO. — La unua postmilita kursokomencis kun 40 lernantoj en urba lernejo la 7an de majo je la 10a matene post parolado farita la 30an de aprilo de S-ro J. Jacobs el Antverpeno, kiun ankaŭ ĉeestis pli ol 30 membroj de la Antverpeno Grupo «Verda Stelo», kiuj kaptis tiun okazon por ekskursi al la beleta urbo Liero.

La 7an de majo S-ro Schroeyers, komencis Esperantan kurson por la lernantoj de la Ŝtata Normala Lernejo. 50 studentoj partoprenas. La lernantoj mem petis la organizon de tiu kurso.

VERVIERS. — La tiea «Pedagogia Societo» ne povas nuntempe organizi esperantan kurson por siaj gemembroj, tial ke ili estas tre okupataj pro arĥeologia kurso kies ekzamenoj baldaŭ okazos. Ili ree studos la aferon proksiman septembron.

Pro la fakto, ke la kurso ĉe la 4a grado estas laŭvola, malmultaj lernantoj daŭris sekvi ĝin; ambaŭ kursoj devis esti kunigataj. S-ro. Herion daŭras instrui kaj devigis la lernantojn je korespondado kun alilandaj knaboj, tio kio sufiĉe interesas ilin.

Lundon, 10an de aprilo, F-ino Jennen el Bruselo, parolis ĉe la «Popola Universitato» pri Ĉehoslovakujo. Tiu parolado, pli riĉigita per multnombraj belaj lumbildoj, multe plaĉis al la aŭdantaro. F-ino. Jennen ne ellasis la okazon priparoli la XIIIan kongreson internacian kaj propagandi Esperanton.

Unu el la tri kursoj komencitaj dum novembro lasta, tiu de S-ro. Dohogne, finiĝis kaj donis 6 novajn membrojn al la grupo.

La kunsidoj de la grupo okazas ĉiusabate je la 20a.

La 10an de marto parolis antaŭ la «Verviers Section of the Anglo-Belgian Union», en la ĉambrego de la «Beaux Arts», S-ro. Geo F. Steward, de la Brita Ambasadorejo, en Bruselo, pri «British Journalisme Its influence on National Life». Post mallonga historio de la gazetaro ĝis dum la milito, la parolanto atentigis pri la potenco tutpova kiun havas tiu mirinda ilo, rilate al ĉies vivo, kaj fine asertis, ke la gazetara movado evoluas al internacieco. Li menciis diversfoje la malhelpon de la diverseco de la lingvoj, tamen ne donante rimedon kontraŭ ĝi. Jen vastega kampo por nia Esperanto! Atendante tiun tempon, kiam la internacia lingvo estos pro devigo adoptita en tiu medio, la propagandistoj de Esperanto ne flanklasu tiun potencan ilon (la gazetaron) sed uzu ĝin konstante kaj inteligente por la afero.

Esperanto-film No 3

La specialan atenton de ĉiuj samideanoj kaj propagandistoj ni petas por la maja eldono de «Esperanto-Film», kiu enhavas la tekston de la grava manifesto al la tutmonda intruistaro (paĝ. 82-86). Ĉiu komprenos sendube, ke per tiu deklaro grandioza propagando estas farebla kaj devas esti farota. Pro tio la Belga Ligo cedas tiun numeron de E. F. je la samaj prezoj, kvankam ĝi estas kvarpaĝa, kiel tiuj montritaj en la antaŭ kajero de «B. E.» (Fr. 2.50 por 50 ekz.; Fr. 4 por 100 ekz.; Fr. 15.— por 500 ekz.; Fr. 25.— por 1000 ez.).

Ĉiu grupo almenaŭ devas havigi al si sufiĉe grandan provizon de tiu gravega dokumento por fari tujan propagandon kaj ankaŭ por sia estonta agado.

Mendu tuj, ĉiuokaze antaŭ la 10a de junio!

Belga Gazetaro

La « Journal des Expositions » (Bruselo 25-3-22), internacia revuo ĉiusemajna, insistas pri la neceseco de internacia lingvo por la komercaj aferoj. « La interŝanĝoj, la bezono scii kion oni diras kaj faras trans la landlimoj, la plivastiĝo de la ekonomiaj eksteraj rilatoj, la starigo de multnombraj nacioj en Eŭropo, devigas pli kaj pli al korespondado kun

personoj diverslingvaj, kaj, estas jam neeble lerni ĉiujn fremdajn lingvojn.» — « Estas do tempo, pli ol tempo, ke oni klopodu por trovi en la haoso de la lingvoj, la konstruajn elementojn, por tutmonda lingvo.»

La ĵurnaloj de Verviers senescepte faras bonan akcepton al la komunikaĵoj, kiujn sendas al ili niaj agemaj tieaj samideanoj. Intersekve ili publikigis dum la lastaj semajnoj diversajn novaĵojn pri la kongreso de Helsinki, belegan artikolon de Ch. Richet «Une Grande Espérance: L'Esperanto », informon pri starigo de « Internacia Federacio Virina » en S. Paŭlo, avizon pri enkonduko de Esperanto en la lernejojn de Verviers, komunikon pri nova kurso, kiu komencis la 9an de febr., la tekston de la deziresprimo de la Franca Ligo pri Koloni-kaj Maraferoj, raporteton pri la kunsido de la Komitato de Belga Ligo Esp., kaj fine ampleksan informon pri la diverslandaj delegitoj al la Internacia Konferenco en Genève.

« L'Express » (Liége, 22.3) enhavas informon pri nova kurso de la Lieĝa Grupo.

« De Gazette van Gent» (27,3; 3,13,20 4) publikigas unuan, duan kaj trian lecionojn de Esperanto: La 2.4. sama ĵurnalo enhavas tradukon de Artikolo « Pri Muziko en Finnlando » aperinta en « Esp. Finnlando». La 143, 23.4: interesaj «Leteroj el Litovujo» tradukitaj el «Litova Stelo ».

« La Wallonie Socialiste» (Liége, 5.4.) represas la tutan enhavon de nia «Esperanto Film» No 1, kun avizo pri la kurso de la Esp. Grupo Imitinda ekzemplo de niaj amikoj de Liège.

« Ons Woord » (Antverpeno aprilo) liveras Esperanto-angulon kun artikolo pri « Siberio sub la Bolŝevismo ».

« Forum » (Antverpeno, aprilo) kun artikolo pri la inaŭguro de memorŝtono je la honoro de D-ro Zamenhof sur la domo en kiu loĝis nia Majstro en Genève (1905), kaj en kiu estas nun la Centra Oficejo de la Internacia Ligo de Virinoj por Paco kaj Libereco.

«Gazet van Antwerpen», «De Schelde», «Lloyd Anversois», «Gazet van Mechelen» de 15/17a de aprilo enhavis komunikon pri aplikado de Esperanto por la propagando eksterlanden de la Komerca foiro en Paris.

Universala Kongreso de Esperanto en Helsinki

HELSINGFORS, FINNLANDO, LA 6-12 DE AŬGUSTO 1922.

SESA KOMUNIKO.

1. KONGRESEJOJ. — La kanceleja komisiono de la parlamento konsentis doni je nia dispono salonojn en la Malnova Parlamentejo (Säät-

ytalo), kiu nuntempe estas uzata kiel kunvenejo de la parlamentaj komisionoj. En la Malnova Parlamentejo povos okazi ĉiuj fakaj kunsidoj. Por la malfermo esperèble okazos en la Nacia Teatro kaj por la laborkunsidoj ni intencas lui la domon de la Studentaro de la Universitato en Helsinki, kie ankaŭ troviĝas konvenaj ejoj por sekretariejo, poŝtoficejo, ekspozicio ktp.

2. AFIŜOJ. — La afiŝo, trikolora presaĵo laŭ linoleumaj kliŝoj tranĉitaj de artisto Vasström, estis nun iom post iom ekspeditaj. La esperantistaj societoj, firmoj kaj privatuloj, kiuj povas ĝin elmeti favore, estas petataj sendi al ni sian adreson por senpaga ricevo de la afiŝo.

3. FAKAJ KUNSIDOJ FINNLANDA FOIRO invitas ĉiujn foirojn partopreni per reprezentantoj, Esperante parolantaj, en faka kunsido de la foiroj.

4. «VOJAĜADO EN FINNLANDO». — La eliro de la nova eldono estas iom prokrastita ĉefe pro anonckolektado daŭrigata. Ĉiuokaze ĝi eliros sufiĉe frue antaŭ la ekveturo de kongresanoj.

5. EKSPOZICIO. — Ĝis nun ni ricevis preskaŭ nenion por ekspozicio Ni petas la samideanojn diverslandajn sendi ĉu donace, ĉu prunte, ekspozindajn aĵojn.

7. NOVAJ ALIĜOJ. — La ĝisnunaj aliĝintoj estas el sekvantaj landoj: Germanujo 30, Estonujo 23, Pollando 20, Britlando 18, Nederlando 14, Ĉekoslovakujo 10, Franclando kaj Aŭstrujo po 7, Hungarujo 5, Italujo 4, Svislando 3, Litovujo kaj Danlando po 2, Svedlando, Hispanujo, Usono, Turkujo, Kanado, kaj Japanlando po 1, Finnlando, 79, entute 230 aliĝintoj el 20 landoj.

8. HELPKONGRESANOJ. — Ĝis nun: 8 aliĝoj.

9. GARANTIA KAPITALO. — La L. K. K. danke notas entute 14100 Fmk.

10. BLINDULA KASO. — La L. K. K. danke notas entute Fmk 502.48.

11. DONACOJ. — La L. K. K. danke notas entute 6417,86 Fmk.

* * *

SEPA KOMUNIKO.

1. LA DATO DE LA KONGRESO. — Kaŭze de tio, ke la Finna Vaporŝipa Kompanio fiksis tute novan veturplanon por la venonta somero, la L. K. K. estis devigata ŝanĝi la daton de la Kongreso, La 14a kongreso: la 8-16 de aŭgusto 1922.

2. ALVETURO AL FINNLANDO, — Nuligante la sciigojn en la 19:a punkto de la II:a komuniko kaj en la 2:a punkto de la V:a komuniko, ĉitie estas sciigata la definitiva alveturplano de la «kongresŝipoj» kaj parte novaj rimarkinde malaltigitaj prezoj.

BRITA IMPERIO. —El Hull ekveturos ŝipo «Arcturus» ĵaŭdon la 3. VIII vespere alvenante al Helsinki lundon la 7. VIII matene, II:a kl.

DANUJO. — El Kopenhago ekveturos ŝipo «Oihonna» sabaton la 5. VIII je la 5:a posttagmeze, alvenante al Helsinki lundon la 7, VIII tage.

GERMANUJO. — El Stettin ekveturos ŝipo «Ariadne» merkredon la 2. VIII je la 1:a tage, alvenante al Helsinki vendredon la 4. VIII tage.

Lokoj: I:a kl. 182, II:a kl, 74, III:a kl. 12. Prezoj: I:a kl. Finn. Mk. 720: —, II:a kl. Fmk. 280: — kun lito kaj manĝo, III:a kl. Fmk. 280: — kun lito sed sen manĝo, Manĝon oni povas ricevi por Fmk. 50: — potage.

El Stettin ekveturos ankaŭ ŝipo «Rügen» sabaton la 5. VIII je la 4 ptm. alvenante al Helsinki lundon la 7. VIII matene. Lokoj: I:a kl. 208, III:a 35 (dua klaso ne ekzistas). Prezoj precize sciigotaj en venonta komuniko, sed estos verŝajne la samaj kiel en «Ariadne».

El Lübeck ekveturos ŝipo «Mira» sabaton la 5. VIII je la 2 ptm., alvenante al Helsinki mardon la 8. VIII frumatene. Lokoj: I:a kl. 16, III:a kl. 18. Prezoj: I:a kl. Fmk. 640:—, kun lito kaj manĝo, III:a kl. Fmk. 280:— kun lito sed sen manĝo.

Ĉar evidente tra Lübeck, pro la tie okazanta antaŭkongreso, alveturos pli granda aro da samideanoj, la ordinara ŝipo de tiu linio ne estos sufiĉe granda. Pro tio la L. K. K. klopodos lui apartan ŝipon por Lübeck pri kio poste estos pli precize sciigata.

SVEDUJO. — El Stockholm — al Helsinki — ekveturos ŝipo «Tornea» merkredon la 2. VIII je la 7 vesp. alvenante jaŭdon la 3. VIII vespere.

El Stockholm — ankaŭ al Helsinki — ekveturos ŝipo «Birger Jarl» dimanĉon la 6. VIII je la 7 vespere, alvenante lundon la 7. VIII vespere.

El Stockholm — al Turku-Abo. — ekveturos ŝipo «Nordstjernan» ĉiumarde, «Heimdall» ĉiujaŭde kaj «Hebe» ĉiusabate je la 7 vespere, alvenante al Turku-Abo la sekvantan matenon.

ESTONUJO. — El Tallinn (Reval) ekveturos la ŝipoj «Ebba Munck» kaj «Viola» ĉiun mardon, jaŭdon kaj sabaton matene. La vojaĝo daŭras 5 horojn.

DANZIG. — La L. K. K. ne sukcesis lui ŝipon kiu veturos tra Danzig. La sola vojo por la samideanoj vojaĝontaj tra Danzig, estas veturi aŭ fervoje aŭ ŝipe al Stettin kaj de tie uzi la supre anoncitajn ŝipojn. Inter Danzig, kaj Stettin iras la pasaĝerŝipo «Grüssgott». Ties veturprezojn nin nun ne povas sciigi.

Por la linio Antwerpen-Rotterdam-Finnlando verŝajne ankaŭ ne estos eble rezervi ŝipon. La samideanoj francaj, belgaj kaj nederlandaj pro tio devas uzi iun el la supre anoncitaj vojoj. — La vojaĝprezoj ĉi tie donitaj estas specialaj rabatprezoj por la partoprenontoj de la XIV:a kongreso. La samideanoj, kiuj deziras uzi ĉi tiujn ŝipojn, devas pri tio informi aŭ al L. K. K. aŭ al la karavangvidantoj en la respektivaj landoj plej malfrue 6 semajnojn antaŭ la ekveturo. Ĉe aĉeto de bileto kongresa karto estas montrota kiel legitimilo.

2. REVETURO EL FINNLANDO.

Al HULL (ĉiumerkrede, ekz:) «Astrea» merkredon la 16. VIII vespere (alveno 21. VIII).

«Arcturus» merkredon la 23. VIII (alv. 28. VIII).

Al KOPENHAGO (ĉiun 10:an tagon, ez:) «Oihonna» dimanĉon la 20. VIII (alv. 22. VIII.

Al STETTIN (dufoje semajne ekz:) «Ariadne» sabaton la 19. VIII (alv. 21. VIII). Prezoj samaj kiel la alveturaj.

«Rügen» merkredon la 16. VIII (alv. 18. VIII). Prezoj poste sciigotaj.

Al LUBECK (ĉiusabate, ekz:) «Aegir» sabaton la 19. VIII (alv. 21. VIII). Lokoj kaj prezoj la samaj kiel por «Mira». (rigardu alveturon). Pri ebla pli granda ŝipo estos poste sciigata.

Al STOCKHOLM el Helsinki (dufoje en semajno ekz:) «Birger Jarl» merkredon la 16. VIII (alv. 21. VIII).

Al STOCKHOLM (trifoje en semajno) el Turku-Abo: «Hebe» ĉiumarde, «Nordstjernan» ciuĵaŭde kaj «Heimdall» ĉiusabate vespere (alv. sekvantan matenon).

Al TALLINN iros ŝipoj ĉiun mardon ĵaŭdon kaj sabaton. Prezoj la samaj kiel por alveturo.

Por ĉiuj linioj krom Tallinn, ankaŭ la forveturbiletoj devas esti menditaj plej malfrue 6 semajnojn antaŭ la kongreso.

Ni atentigas la kongresanojn, kiuj eble timetas marvojaĝon, ke Baltika maro estas ĉiuflanke ŝirmata de terpartoj (kontinento, Skandinava duoninsulo, Finnlando) kaj relative profunda, tiel ke forta moviĝo de la maro ĝenerale ne okazas; aparte dum la somero la marvojaĝo al Finnlando estas belega kaj ĝuoplena. — Tute senriska estas la alveturo tra Stockholmo ĉar densa insularo ĉirkauas la tutan vojon inter Stockholmo kaj Turku. Ankaŭ la vojaĝo tra Tallinn estas en tiu rilato rekomendinda. Sed, kiel dirite, la vojaĝo tra Baltika maro estas belega, kaj kiu ĝin ĉirkaŭiras, perdas unu el la plej agrablaj ĝuoj de la kongresvizito.

3. PASPORTO. La ekstera ministerio konsentis je tio ke la kongresanoj ricevu la vizon sen formalaĵoj kiam ili montras la kongresan karton kiel legitimilon. Ni atentigas, ke la kongresanoj petu vizon «al Helsinki kaj vojaĝado en tuta Finnlando», ĉar se ili petas nur vizon al Helsinki la havigo de la vojaĝpermeso por partopreno en ekskursoj kaŭzas perdon de tempo kaj elspezojn. Pri la senformalaĵa vizo estas sendita ordono al la reprezentantoj de Finnlando.

4. ANTAŬKONGRESA EKSKURSO TRANS LA POLUSA CIRKLO. Ni informas, ke telegrafrevizoro V. Holopainen, antaŭa del. de UEA en Kristiinankaupunki, nun loĝas en Petsamo kaj estas preta gvidi kaj helpi la kongresanojn, kiuj preferos alveni tiun vojon, turisme grandiozan.

5. PRI EKSKURSOJ EN FINNLANDO ni donos novan horaron, konforman al la nova veturplano de la marŝipoj, en venonta komuniko.

6. TRAPASO. La LKK turnis sin al diverslandaj Esperantoasocioj, petante ke tiuj sin turnu al siaj registaroj, petante faciligon en la formalaĵoj de la pasporta vizo kaj en la prezoj de la vagonaroj. Ni esperas, ke ili sukcesos en siaj petoj.

7. POŜTO KAJ TELEGRAFO. La Poŝta administracio konsentis aranĝi en la kongresejo provizoran poŝtkontoron, kie povos esti ricevataj kaj forsendataj simplaj kaj rekomenditaj sendaĵoj. Sur la sendaĵoj destinitaj al tiu poŝtoficejo devos esti klare notite «XIV Univer-

sala Kongreso de Esperanto» kaj prefere la kongresa numero de la adresato. — Telegramoj al kongresanoj povos esti ricevataj en la sama oficejo, se ili estos adresataj al «Esperanto, Helsingfors». Nomo de kongresano ne estas necesa, se oni notas la kongresan numeron. — La poŝtoficejo stampos la elirantan poŝton per aparta stampilo kun teksto «XIV Univ. Kongreso de Esperanto, Helsinki 1922.»

LA LOKA KONGRESA KOMITATO.

Adreso: Poŝta (ankaŭ por monsendoj): XIV Kongreso de Esperanto, Helsinki Finnlando.

Telegrafa: Esperanto, Helsingfors.

Blindula vivo

KIEL MI FARAĜIS MODLISTO

de HUBERT MOUDRY. (*)

Estis dum jaro 1903 ke mi malsaniĝis pro verda katarakto de la okulo, kaj fine, post malprosperinta operacio, tute blindiĝis. Mi do estis devigata cedi mian prefesion de imposta oficisto, kaj pensiumiĝi apenaŭ tridek-kvinjara. La nekapableco min okupadi nun laŭ mia pozicio kaj la neebleco, laŭkutime legadi, desegnadi dum mia libertempo, kaj multe laboradi dum mia deĵortempo, krom tio la fakto, ke mi de nun ne havis eĉ la duonan enspezon kiel pensiulo, kompare al mia ĝisnuna oficista salajro, ĉi ĉio min tute senesperigis. Ne multe mankis, ke mi estus perforte finiganta mian vivon. Nur la konsidero pri miaj apartenuloj detenis min. En ĉi tiu mizero, la parencoj de mia edzino ekagis. Ili konsilis al ni, forlasi la Moravian urbeton Thibaŭ, la lokon de mia lasta deĵorado, kaj transloĝiĝi al Praha. Mi tie eniĝu en la «Klar» an blindulejon, por lerni toleri mian nunan staton, interkomunikante kun aliaj blinduloj.

Iom pli frue antaŭ ol ni forlasis la lokon Thibaŭ, unu el miaj amikoj estis vizitinta min Li konsilis al mi fari provon, ĉu mi ne povus modladi. Ĉi tiu propono tre ekkolerigis min. «Kion do ankoraŭ oni volas alsupozi al blindulo!» mi kriis. Sed li diris, ke, ĉar mi estis bonega desegnanto mi eble tamen povus modladi. Sed ĉi tio ne volis enkapiĝi al mi.

Kiam mi venis en la instituton, mi tie estis akceptata tre afable, kaj oni komunikis al mi, pri kio mi estos instruata. Unu el la tutunuaj demandoj de la sinjoro direktoro, estis, ĉu mi ne volus modladi, ĉar multaj blinduloj modladas. Mi tre miris pri tio, sed jesis. Ellerninte

(*) Mi demandas min, ĉu S-ro Hubert Moudry ne estas en la tuta mondo la sola blinda modelisto, kiu efektive gajnas sian vivnutron per sia profesio. Li estas bonkonata, fama malproksime ekster sia lando, sed mi legis la sekvantan rakonton de li mem, pri lia arto nur en unu Braille-gazeto, kaj tial supozas ke ĝi ne estas ĝenerale konata. (H. Th.)

post mallonga tempo la reliefan «pingletskribon« (**) kaj ankaŭ la Brailleskribon tutleteran kaj mallongigitan, mi faris la unuan eksperimenton pri modlado.

Mi ricevis pecon da argilo, kaj komencis, unue malmultkuraĝe kaj timeme, sed baldaŭ ĉiam pli kaj pli espereme. Miaj unuaj artproduktaĵoj estis simplaj, glataj vazoj kun rondteniloj. Baldaŭ post tio, mi ornamis tiujn vazojn per kverkfolioj. Pli poste diversspecajn aĵojn, vinberfoliojn kun vinberoj, fine bestojn: ursojn, hundojn, sed ankaŭ homajn figurojn, kiuj verdire estis mankohavaj. Sed ankaŭ formi florojn, rozojn, lekantojn, mi riskis. Mi ornamis ventrhavajn vazojn, per vinberfolioj aŭ vinberoj, aŭ per diversaj aliaj folioj. Mi sulketigis la eksterajn surfacojn de la kruĉojn, tiamaniere, ke ili aspektiis kiel arbaj trunkrestaĵoj. Fine mi provis imiti plektaĵojn. Sen ia ajn gvido aŭ instruo mi estis komencinta modli. Sed en la Instituto, oni ne plu vidis volonte ke mi modladis. Oni lernigis min uzadi la skribmaŝion porvidulan. Poste mi devis lerni seĝoplektadon, sed pri tio mi ne atingis lertecon. Post preskaŭ tutjara restado en la Instituto — de komenco de Majo 1901 ĝis mezo de julio 1902 — mi forlasis ĝin.

Dum jaro 1912, mi partoprenis la unuan ekspozicion kaj estis premiata kiel aŭtodidakta. Mi estis min tre perfektiginta kaj komencis en postaj ekspozicioj direkti sur min la atenton ne nur de la publiko, sed ankaŭ de la gazetaro. Mi ricevis en Praha, la arĝentan medalon, same ankaŭ en Aussig. En Olmitz, mi ricevis la oran medalon, kaj en Wien okaze de la internacia ĉaso-ekspozicio, la arĝentan.

Mi ne uzas ilojn, sed formas ĉion, eĉ la plej malsimplan per la mano senpere. Vazoj kaj ujoj ĉiuspecaj estas farataj poparte, same ankaŭ grandaj figuraĵoj, kiuj estas ĉiuj laborataj kavaĵe (malmasive).

La surfacon mi sulkete enpremas per la ungoj, same la dentetojn de folioj. Folioripoj estas enpremataj per la fingroj. Plektaĵoj estas surmetataj. Rozoj kaj aliaj malfacile formeblaj floroj estas konsistigataj pofolie. Eĉ la kapojn kaj vizaĝojn de homaj kaj bestaj figuraĵoj mi ellaboras nur senpere per la fingroj. Ĉiujn necesajn manajn ekprenmanierojn mi estis devigata propri gi al mi meminstrue, per longedaŭra, penoplena ekzercado. Malgraŭ ĉi tio hodiaŭ ankoraŭ okazas iafioje, ke iu laboraĵo malprosperas al mi, kaj mi devas ĝin rekomenci du, trifoje.

Estas ja nature kaj memkompreneble, ke keramikaj laboraĵoj prosperas al mi pli bone ol figuraĵoj. La lastaj ja estas pli malfacile modleblaj, jam pro si mem, kaj la manko je helpiloj estas des pli sentebla Mi produktadas el argilo, vakso, porcelano, krome en «Chamotte» kaj «terrakota». La du lastajn materialojn, mi uzadas ankoraŭ hodiaŭ.

(Tradukis Ignaz Krieger).

La ĉi supra biografia noto, aperinta en Esperanto Ligilo de Majo 1920, p. 183; estis baldaŭ sekvata de la jena subrubriko: Nekrologo (Esp. Lig. Julio 1920, p. 285).

(**) Tiu ĉi skribo estas farata per tipoj, el kiuj ĉiu havas sur unu ekstremon latinan literon, formitan el pinglopintoj. La skribado estas farata per premado sur la paperon de unu tipo post alia. Tiu ĉi skribo estas aŭ estis tre uzata en Aŭstrujo por skribi al la viduloj.

Kun bedaŭrego, ni sciiĝis antaŭ iom da tempo, ke nia Majstro modlisto S-ro HUBERT MOUDRY, de kiu kaj pri kiu ni publikigis artikolon en nia maja numero, mortis pro apoplekcio.

S-ro Moudry lernis esperanton dum la somero de 1919 kaj esperis grandan helpon kaj utilon de nia internacia lingvo. Pri siaj modlistaj sukcesoj li jam rakontis al ni, en sia artikolo; ni devas aldoni, ke, laŭ unu lia amiko, li ankaŭ faris bonajn portretajn bustojn. Tian li faris laŭ la vizaĝo de Germana duko, kaj, kiam iu rimarkis, ke tiel multbarbhava vizaĝo tamen ne estus tiel malfacilege modlebla, li ankaŭ bonsukcese modlis la vizaĝon de ŝia Moŝto la Dukino, kiu pacience permesis al la senvida artisto palpadi ŝian vizaĝon.

Ripozu en paco, nia forpasinta samideano.

H. Th.

"Esperanto-Ligilo„ — Vespero en Verviers

Laŭ propono de nia Genta amiko Hendricx en la Jan-Febr. numero de B. E.; la Komitato de la Esperanto Grupo Verviers organizis ĵaudon 30an de marto festvesperon je l'honoro de niaj blindaj samideanoj, kaj je la profito de ilia organo «Esperanto-Ligilo».

Komencinte je la 8a, la festeto daŭris ĝis la 11a. La ĉambrego de la Popola Universitato estis preskaŭ plena, pro la ĉeesto de la preskaŭ tuta membraro kaj lernantaro de la diversaj kursoj.

La programo, entenanta diversajn kantojn kaj deklamaĵojn, tre plaĉis al la ĉeestantaro. La ĉefa prezentaĵo estis la muzika parto plenumita de F-ino Gabr. Daudeseux, blinda profesorino de fortepiano, kiu sindoneme kunlaboris kaj vere ĉarmis la aŭdantaron. S-ro Pirnay, prezidanto faris intiman paroladeton pri la nepra neceseco de «Esperanto Ligilo» por la nevidantaj Esperantistoj de la tuta mondo; li klarigis la nuntempan nefavoran monstaton de la eldonantaro de tiu utilega organo, kaj fine faris varman alvokon al la bonkoreco de ĉiuj ĉeestantoj por efike subteni ĝin.

Ne estas eble citi ĉiujn numerojn de la programo: F-no G. Jacob, multe plaĉis pro sia belega agrabla voĉo; S-ro Dauvister kantis «La Espero» kun akompano de piano kaj violono; S-ro C. Lemaire verkis por la cirkonstanco amuzan kanton pri nia lingvo. «Le double régime», triaktora franca komedieto komika, disĵetis la lastan gajar noton en la ĉambrego, kaj ĉiuj disiĝis tre kontentaj pro la bone pasigita vespero kaj pensante ke «nur la forestintoj enuis».

La monkolekto farita post la festeto havigis por «Esperanta Ligilo sumon da Fr. 60.30.

Jos. HERION.

1e Année N° 3-4 Mai-Juin 1922

ESPERANTO-FILM

Le numéro : 10 centimes	Paraît tous les mois	Une année : 1 franc

Administration :
45, rue de la Petite Ourse. — Anvers

La Conférence de Genève

L'Institut Pédagogique Jean Jacques Rousseau de l'Université de Genève convoqua une conférence internationale spéciale de tous les intéressés, afin de discuter le problème de l'introduction de la langue auxiliaire Esperanto dans les programmes d'études des écoles. Cette conférence siègea à Genève du 18 au 20 avril dernier et examina la question sous toutes ses faces. Elle réunit des instituteurs et des éducateurs de 27 pays, des représentants de 16 gouvernements et de 25 institutions et organisations internationales.

La revue mensuelle «Esperanto» et la feuille hebdomadaire «Esperanto Triumfonta» donnèrent des rapports détaillés au sujet des délibérations importantes de la conférence, qui ont abouti au vote de plusieurs résolutions, dont la principale est le manifeste, dont ci-dessous traduction:

MANIFESTE AUX INSTITUTEURS DU MONDE ENTIER.

Nous, éducateurs venus de 28 pays et délégués officiels de 16 gouvernements, réunis au Secrétariat de la Ligue des Nations à Genève, saluons fraternellement nos collègues dans la tâche d'éclairer l'esprit des hommes.

Nous affirmons notre conviction que la cause première de l'état actuel déplorable dans lequel est plongé le monde civilisé, est la non-compréhension et la défiance, qui divisent les peuples, les uns des autres.

Nous affirmons notre conviction, que le seul remède à ce mal est l'éducation vers l'humanisme et la réalisation du principe de rapprochement international auquel travaille la Ligue des Nations.

Nous considérons comme un des plus puissants leviers pour la solution du problème de la reconstruction du monde, la langue auxiliaire internationale Esperanto et affirmons notre conviction qu'elle doit devenir à côté des langues nationales une partie du programme d'éducation dans tous pays civilisés.

Nous désirons vous faire connaître les résultats de l'expérience acquise par l'enseignement de l'Esperanto dans de nombreuses écoles de différents pays.

Nous avons constaté que pratiquement l'Esperanto suffit entièrement comme langue internationale pour tous usages auxquels une langue peut être appelée, tant au point de vue du parler que de l'écrit; à part cela il possède de remarquables qualités qui prouvent sa valeur comme instrument d'éducation.

Il a sa valeur en tant qu'auxiliaire pour l'emploi exact de la langue maternelle. Ceci se vérifie par l'amélioration de la prononciation dans

la langue maternelle, par le choix judicieux des mots, par la connaissance plus exacte de la valeur de chaque terme et par la compréhension plus facile des principes grammaticaux.

L'Esperanto facilite l'assimilation des langues modernes et classiques, allégeant la tâche et épargnant le temps de l'instituteur, expliquant les formes grammaticales, suggérant des racines internationales et habituant l'esprit des élèves à s'exprimer en plusieurs langues.

Selon nous, l'Esperanto doit être enseigné aux enfants comme première langue après la langue maternelle et introduit déjà dans le programme des écoles primaires. Ainsi l'élève, qui, encore jeune, doit quitter l'école, aura une connaissance suffisante d'une seconde langue d'usage pratique. Il montrerait, si ceux, qui entrent dans les écoles du deuxième degré sont aptes à une étude de langues plus étendue, et les élèves y seraient amenés, l'esprit déjà préparé à cette étude. Il permettrait donc une économie de temps et l'obtention de meilleurs résultats dans l'assimilation des langues. Des élèves non aptes à l'étude des langues pourraient dès lors s'appliquer à des études, répondant mieux à leurs facultés.

Nous avons constaté, que la connaissance de l'Esperanto a éveillé chez nos élèves une connaissance plus réelle, et un goût plus prononcé pour la géographie, l'histoire mondiale et même pour l'éducation morale, un plus grand et plus sympathique intérêt pour les peuples étrangers,pour leurs coutumes, leur littérature et leur art.L'Esperanto éduque les enfants vers la paix mondiale, et ancre en eux l'idéal de la Ligue des Nations. Ceci se réalise principalement par l'échange de lettres, cartes illustrées et dessins entre enfants de divers pays, par la lecture de revues internationales en Esperanto et par l'étude des littératures étrangères. Des élèves peuvent déjà correspondre après quelques mois d'étude. L'avantage moral de cette correspondance internationale est très grand.

En deux leçons d'une heure par semaine, les élèves peuvent acquérir en un an, une connaissance pratique de la langue, qu'il ne serait pas du tout possible d'atteindre en trois ans, pour n'importe quelle autre langue.

Nous soumettons ce manifeste à votre sérieux examen, et vous recommandons chaleureusement d'accélérer l'enseignement de l'Esperanto dans votre pays, non seulement pour son utilité dans le commerce, les sciences et autres terrains d'activité internationale, mais encore pour sa valeur morale, comme stimulant vers ces amicales relations, entre les peuples du monde, qui forment le vrai but de la Ligue des Nations.

Genève, le 20 avril 1922.

Etaient représentés les pays suivants: Albanie, Allemagne, Autriche, Belgique, Bulgarie, Chili, Chine, Danemark, Egypte, Espagne, Finlande, France, Géorgie, Grande-Bretagne, Grèce, Hongrie, Italie, Japon, Pays-Bas, Perse, Pologne, Roumanie, Russie, Suède, Suisse, Tchécoslovaquie, Ukraine.

Entre autres organismes représentés officiellement, nous citons: La Ligue des Nations, Le Bureau international du Travail, Le Comité international de la Croix-Rouge, La Ligue des Sociétés de la Croix-Rouge, Le Bureau international de la Paix, Le Bureau international pour les Droits des Peuples, La Ligue des Femmes pour la Paix et la Liberté, L'Association universelle des Femmes, etc. etc..

1e Jaar N° 3-4 Mei-Juni 1922

ESPERANTO-FILM

1 Nummer : 10 centiemen | Verschijnt maandelijks | Per jaar : 1 frank

Beheer :
45, Kleine Beerstraat. — Antwerpen

De Konferentie van Genève

Het Pedagogisch Instituut Jean Jacques Rousseau van de Hoogeschool te Genève, riep een bijzondere internationale Konferentie bijeen van alle belanghebbenden, teneinde het vraagstuk te behandelen van de invoering der algemeene hulptaal Esperanto op de leerprogramma's der scholen. Die Konferentie zetelde te Genève van 18 tot 20 April laatstleden en behandelde die kwestie onder al hare opzichten. Zij vereenigde opvoeders en onderwijzers van 28 landen, vertegenwoordigers van 16 regeeringen en van 25 internationale vereenigingen en inrichtingen.

Het maandschrift «Esperanto» en het weekblad «Esperanto Triumfonta» gaven uitgebreide verslagen over de belangrijke beraadslagingen van de zittingen, die geleid hebben tot het nemen van verschillende resoluties, waarvan de voornaamste is het vertoog, waarvan wij hierna de vertaling laten volgen:

VERTOOG AAN DE ONDERWIJZERS OVER DE GANSCHE WERELD

Wij opvoeders uit 28 landen en officieele vertegenwoordigers van 16 regeeringen, vereenigd in het Sekretariaat van den Volkenbond te Genève, groeten broederlijk onze medewerkers in de taak tot verlichting van de geesten der menschen.

Wij bevestigen onze overtuiging dat aan de basis van den betreurenswaardige toestand in dewelke de beschaafde wereld zich nu bevindt, het misverstand en het wantrouwen liggen, die de volkeren van elkander scheiden.

Wij bevestigen onze overtuiging, dat het eenig zeker hulpmiddel tegen dit euvel is: de opvoeding tot menschelijkheid en de verwezenlijking van het grondbeginsel van internationale toenadering voor hetwelk de Volkenbond ijvert.

Wij aanzien als een van de meest waardevolle bijdragen tot de oplossing van het vraagstuk van wereldheropbouw, de internationale hulptaal Esperanto, en bevestigen onze overtuiging dat zij nevens de nationale kultuurtalen deel moet maken van het opvoedingsprogramma in elk beschaafd land.

Wij wenschen u in kennis te stellen met de uitslagen van onze ondervindingen, voor wat betreft het onderwijs van Esperanto in de scholen van verschillende landen.

Wij hebben vastgesteld, dat Esperanto geheel volstaat voor het praktisch gebruik als internationale taal, voor alle doeleinden, zoowel mondelinge als schriftelijke, tot dewelke een taal geroepen is; buitendien

bezit het merkwaardige eigenschappen, die zijn waarde bewijzen als opvoedend hulpmiddel.

Het is van waarde als hulp tot het juiste gebruik der moedertaal. Dit werd bewezen door de verbetering in de uitspraak der moedertaal, door de betere keus van woorden, door de meer nauwkeurige kennis van de beteekenis der woorden en door de meer duidelijke opvatting van spraakkundige begrippen.

Esperanto vergemakkelijkt het zich eigen maken van de moderne en klassieke talen: het verzacht de taak en spaart den tijd van den onderwijzer; het verklaart de spraakkundige vormen; het levert internationale woordstammen, en het vertrouwt den geest der leerlingen met de gewoonte zich uit te drukken in meer dan een taal.

Naar onze meening, moet Esperanto onderwezen worden aan kinderen als eerste taal na de moedertaal en reeds ingevoerd in de programma's der lagere school. Het zou den leerling die vroegtijdig de school moet verlaten, voorzien van een genoegzame kennis van een tweede praktisch te gebruiken taal. Het zou aantoonen of die leerlingen, die een meer verheven graad van onderwijs intreden, de bekwaamheid tot verdere taalstudie bezitten en het zou ze tot die studie zenden met een daartoe voorbereide ontwikkeling. Het zou dus voor gevolg hebben: besparing van tijd en betere uitslagen bij het aanleeren van talen. Leerlingen niet bekwaam in taalstudie, zouden zich kunnen wijden aan meer voor hen geschikte vakken.

Wij hebben vastgesteld, dat de kennis van Esperanto bij onze leerlingen een meer werkelijke kennis en een scherpere leerlust opwekte voor aardrijkskunde, voor wereldgeschiedenis en zelfs voor zedelijke opvoeding, alsook een grootere en meer sympathieke belangstelling voor vreemde volkeren en voor dezer zeden en gebruiken, letterkunde en kunst. Esperanto leidt de kinderen op naar algemeene wereldvrede en werkt bij hen het ideaal in van den Volkenbond. Dit wordt hoofdzakelijk verkregen door het wisselen van brieven, geillustreerde postkaarten en teekeningen onder kinderen van verschillende landen, door het lezen van internationale bladen in Esperanto en door de studie van vreemde literatuur. Leerlingen kunnen reeds in briefwisseling treden na eenige maanden studie. Het zedelijk voordeel van deze wederlandsche briefwisseling is uiterst groot.

Met twee lessen van een uur per week kunnen de leerlingen in een jaar zulk een praktische kennis van de taal verwerven, die in welk andere taal ook onmogelijk te bereiken is in drie jaren.

Wij leggen u dit manifest voor, tot ernstige inachtneming en bevelen u ten zeerste aan het onderwijs van Esperanto in uw land te bespoedigen niet alleen voor zijn nut ten aanzien van handel, wetenschap en andere vakken van wederlandsch verkeer maar ook uit hoofde van zijn zedelijke waarde, als prikkel tot innige verstandhouding onder de volkeren der wereld, die het ware doel vormt van den Volkenbond.

Genève, den 20 April 1922.

Waren vertegenwoordigd de volgende landen: Albanië, België, Bulgarië, Chili, China, Denemarken, Duitschland, Egypte, Finland, Frankrijk, Georgië, Griekenland, Groot Britanje, Hongarië, Italië, Japan, Nederland, Oostenrijk, Perzië, Polen, Roemenië, Rusland, Spanje, Tchecoslovakije, Ukranië, Zweden, Zwitserland. Tusschen de officieel vertegenwoordigde inrichtingen stippen wij aan: De Volkenbond, Het Internationaal Arbeidsbureel, het Int. Komiteit van het Rood Kruis, de Bond der Maatschappijen van Rood Kruis, het Int. Vredesbureel, het Int. Bureel voor de Rechten der Volken, de Vrouwenbond voor Vrede en Vrijheid, de Wereld-vrouwenvereeniging, enz. enz.

Koresponda Fako:

DEZIRAS KORESPONDI :

S-o Vladimir Heyduk, studento, Lazně Tonŝen N. 113, Ĉehoslovakujo.
S-o Jul. Eckardt, pastro, Höntrop, Vestfalio, Germanujo.
S-o Ludwig Maleck, Habichtstr., A. O., Mannheim-Käfertal, Germanujo.
S-o Hans Adolph, Türrschmidtstr., 42. II. Berlin-Lichtenberg.
S-o Alfred Menke, Postfach, 513, Bremen, Germanujo.
S-o Heinrich Bürger, Holzstr. 43, Fürth ĉe Nurnberg, Bavarujo.
S-o Erneste Schötter, Gfell, 10, b. Schlackenwerth (Carlsbad), Ĉehoslovakujo.
S-o Jaromir Rebiĉek, Hlavni adrazi 103, Olomouc, 2.
S-o Edmund Frostel, Reichenbergerstr., 362, Grottau i/Bohemujo.
S-o Karlo Trombik, Trinec, N. 138, Slezio, Ĉehoslovakujo.
S-o Victor Kamenschak, cand. teolog. Bürgerg. 2, Graz, Steiermark, Aŭstrujo.
S-o Jozefo Lipic, poste restante, Suŝak, Hrv. Primorje, Jugoslavujo.
S-o Leo Idea, Harjapea T. 3-2, Tallinn, Estonujo.
S-o Eric Höglund, kontoristo, Ostra Hamng. 20, Göteborg (Svedujo).
S-o Haralde Norgren, S. Centralgat 11, Gefle, Svedujo.
S-o J. Kapela, ul. Zorawia 19, Poznan, Polujo.
S-o M. Chura, ul. Stodolna, 14, Czestochowa, Polujo.
S-o Fransinek Sulkowski, Senbimka 24, Bydgoszczy, Polujo.
S-o Tadeusz Wislawski, Piotrkowska 200, Lodz, Polujo.

Belga Ligo Esperantista

Belga Esperanto - Kongreso

Sint-Nikolaas, 4-5, de Junio 1922 (Pentekosto).

ALIĜILO No..................

resendota kiel eble plej baldaŭ
al : Organiza komitato de la XIa Belga Esperanto-Kongreso
Regencieplaats, 3,
SINT-NIKOLAAS

Mi, subskribint(in)o, deziras aliĝi al la XIa Belga Kongreso, kun jenaj familianoj miaj :
kaj tiucele : mi sendas ĉi-kune per poŝtmandato mi pagas al la poŝtĉekkonto No 74269 de S-ro A. De Bosschere (1) :

por .... kongreskartoj	je fr. 5	fr. ....
por .... festenkartoj (2)	je fr. 15	fr. ....
por .... biletoj por vaporŝipa ekskurso	» 3	fr. ....
por rezervigo de .... ĉambro ...... kun ...... lito por .... personoj kaj por .... noktoj (4)		fr. ....
por .... lito .... en komuna dormoĉambro por .... noktoj (5)	je fr. 2	fr. ....
por .... propagandaj markoj de la Kongreso,	je fr. 3 po 100	fr. ....
por .... kongresaj poŝkartoj	je fr. 1 po 12	fr. ....
	Sume	: fr. ....

Nomo kaj persona nomo :
Strato kaj numero :
Urbo :
Membro de la grupo :
Dato 1922. Subskribo

(1), (2), (3), (4), (5); streku tion, kio ne taŭgas.

RIMARKOJ pri loĝado: Oni povas rezervigi al si ĉambrojn:
Por unu persono : je fr. 4, 5, 6, 7, 7.50, 10, 12.
Por du personoj : je fr. 10 ĝis 15.
Komunaj dormoĉambroj kun apartigitaj litoj : je fr. 2.

(Pliajn informojn volonte havigos S-o Omer Pauwels, Regencieplaats, 3 Sint-Nikolaas).

POR «ESPERANTA LIGILO» DE LA BLINDAJ ESPERANTISTOJ
Nia kvina listo

S-ro Fernand Mathieu, Uccle,	Fr.	25.—
Esp. Ligilo-Vespero, Verviers,		60.30
F-ino Obozinski, Bruselo,		5.—
	Fr.	90.30
Antaŭaj listoj:	Fr.	311.13
Sumo:	Fr.	401.43

(Donacojn sendu al Fr. Schoofs, poŝtĉekkonto, 284.20, Antverpeno).

Helpo al la Malsatantoj

Rilate al la alvoko de Petrogradaj blindaj Esperantistoj, aperinta en la antaŭa numero de B. E., ni plezure povas sciigi, ke la sendado de mono estas ebla, kaj ke amiko, respondinta la alvokon, jam ricevis ricevateston, el kiu ni ĉerpas jenajn liniojn:

... « Terura malfeliĉo estas al blinduloj suferi malsaton kaj malvarmon!... Kaj de neniu kaj nenie helpon!... ne unu peceton da pano. ...koro ploras! Vi estas solaj ĝis nuna tago, de tuta mondo, kiuj respondis je nia alvoko! tiu ĉi via ago montras al ni, ke vi estas ne nur veraj Esperantistoj, sed ankaŭ veraj kristanoj, kiuj havas Dion en koro! Dio rekompencu vin kaj viajn virtojn, kaj benu karajn fratojn! Ni sendas korsaluton kaj varmegan dankon!

Prezidanto: Kap. PREJS. Sekretariino: Fino KOSTAVAJ.

Donacemaj personoj sendu sian oferon al la subskribanto, kiu transsendos; kvitanco de Rusa blinda samideano estos prizorgata.

HENDRIX VICTOR, Zalmstraat, 43, GENT
(Poŝtĉekkonto 30959)

Vooruitgang van het Esperanto

Aanhoudende voorteekens bewijzen klaar, dat het vraagstuk van eene wereldtaal meer en meer de belangstelling wekt van de staatsinrichtingen.

De vooruitgang is traag doch zeker. Twee feiten zijn er een nieuw bewijs van. In het Congres van het Verbond der Volkeren, te Genève in September laatstleden, is de wensch uitgedrukt, het onderwijs van Esperanto in de scholen, door den algemeenen schrijver te zien onderzoeken en er verslag over uit te brengen. Het tweede feit is, dat het Comiteit van de « Foire de Paris», esperanto gebruikt heeft als hulptaal,

en plak- en omzendbrieven in Esperanto rondstuurde, om in het buitenland deze gewichtige betooging van den Franschen handel te doen kennen.

Het Gemeentebestuur van Riesa heeft besloten met Paschen het onverplichte onderwijs van het Esperanto in de volksscholen in te voeren. Het Gemeentebestuur van Dresden heeft denzelfden maatregel genomen met betrekking tot de volmakingsscholen en de lagere scholen. In deze laatste stad werden gedurende den winter 1920-21 in de arbeiderskringen, veertien leergangen ingericht met meer dan VIERHONDERD leerlingen.

Les Progrès de l'Esperanto

Des multiples faits qui se sont produits un peu partout dans les derniers temps, il ressort clairement que la question d'une langue internationale éveille de plus en plus l'intérêt des sphères et institutions officielles. Quoique lent, le progrès marche d'un pas assuré. La preuve en est encore dans les deux faits que voici. La Ligue des Nations, dans sa dernière session du mois de septembre à Genève, exprima le voeu de voir la question de l'introduction de l'Esperanto dans les écoles étudiée et traitée par son Secrétaire Général en un rapport.

Un autre fait est que le Comité de la Foire de Paris emploie l'Esperanto comme langue auxiliaire, envoie des affiches et des circulaires en cette langue pour faire connaître à l'étranger cette manifestation imposante du commerce français.

L'administration communale de Riesa a décidé de commencer à Pâques l'enseignement facultatif de l'Esperanto dans les écoles populaires. Celle de Dresde vient de prendre une décision similaire pour les écoles de perfectionnement et les écoles primaires. Dans cette dernière ville il a été organisé pendant l'hiver 1920-21 dans les milieux ouvriers 14 cours avec plus de 400 élèves.

De Konferentie van Genève

Het Pedagogisch Instituut Jean Jacques Rousseau van de Hoogeschool te Genève, riep een bijzondere internationale Konferentie bijeen van alle belanghebbenden, teneinde het vraagstuk te behandelen van de invoering der algemeene hulptaal Esperanto op de leerprogramma's der scholen. Die Konferentie zetelde te Genève van 18 tot 20 April laatstleden en behandelde die kwestie onder al hare opzichten. Zij vereenigde opvoeders en onderwijzers van 28 landen, vertegenwoordigers van 16 regeeringen en van 25 internationale vereenigingen en inrichtingen.

Het maandschrift «Esperanto» en het weekblad «Esperanto Triumfonta» gaven uitgebreide verslagen over de belangrijke beraadslagingen van de zittingen, die geleid hebben tot het nemen van verschillende resoluties, waarvan de voornaamste is het vertoog, waarvan wij hierna de vertaling laten volgen:

VERTOOG AAN DE ONDERWIJZERS OVER DE GANSCHE WERELD

Wij opvoeders uit 28 landen en officieele vertegenwoordigers van 16 regeeringen, vereenigd in het Sekretariaat van den Volkenbond te Genève, groeten broederlijk onze medewerkers in de taak tot verlichting van de geesten der menschen.

Wij bevestigen onze overtuiging dat aan de basis van den betreurenswaardige toestand in dewelke de beschaafde wereld zich nu bevindt, het misverstand en het wantrouwen liggen, die de volkeren van elkander scheiden.

Wij bevestigen onze overtuiging, dat het eenig zeker hulpmiddel tegen dit euvel is: de opvoeding tot menschelijkheid en de verwezenlijking van het grondbeginsel van internationale toenadering voor hetwelk de Volkenbond ijvert.

Wij aanzien als een van de meest waardevolle bijdragen tot de oplossing van het vraagstuk van wereldheropbouw, de internationale hulptaal Esperanto, en bevestigen onze overtuiging dat zij nevens de nationale kultuurtalen deel moet maken van het opvoedingsprogramma in elk beschaafd land.

Wij wenschen u in kennis te stellen met de uitslagen van onze ondervindingen, voor wat betreft het onderwijs van Esperanto in vele scholen van verschillende landen.

Wij hebben vastgesteld, dat Esperanto geheel volstaat voor het praktisch gebruik als internationale taal, voor alle doeleinden, zoowel mondelinge als schriftelijke, tot dewelke een taal geroepen is; buitendien bezit het merkwaardige eigenschappen, die zijn waarde bewijzen als opvoedend hulpmiddel.

Het is van waarde als hulp tot het juiste gebruik der moedertaal. Dit werd bewezen door de verbetering in de uitspraak der moedertaal, door de betere keus van woorden, door de meer nauwkeurige kennis van de beteekenis der woorden en door de meer duidelijke opvatting van spraakkundige begrippen.

Esperanto vergemakkelijkt het zich eigen maken van de moderne en klassieke talen: het verzacht de taak en spaart den tijd van den onderwijzer; het verklaart de spraakkundige vormen; het levert internationale woordstammen, en het vertrouwt den geest der leerlingen met de gewoonte zich uit te drukken in meer dan een taal.

Naar onze meening, moet Esperanto onderwezen worden aan kinderen als eerste taal na de moedertaal en reeds ingevoerd in de programma's der lagere school. Het zou den leerling die vroegtijdig de school moet verlaten, voorzien van een genoegzame kennis van een tweede praktisch te gebruiken taal. Het zou aantoonen of die leerlingen, die

een meer verheven graad van onderwijs intreden, de bekwaamheid tot verdere taalstudie bezitten en het zou ze tot die studie zenden met een daartoe voorbereide ontwikkeling. Het zou dus voor gevolg hebben: besparing van tijd en betere uitslagen bij het aanleeren van talen. Leerlingen niet bekwaam in taalstudie, zouden zich kunnen wijden aan meer voor hen geschikte vakken.

Wij hebben vastgesteld, dat de kennis van Esperanto bij onze leerlingen een meer werkelijke kennis en een scherpere leerlust opwekte voor aardrijkskunde, voor wereldgeschiedenis en zelfs voor zedelijke opvoeding, alsook een grootere en meer sympathieke belangstelling voor vreemde volkeren en voor dezer zeden en gebruiken, letterkunde en kunst. Esperanto leidt de kinderen op naar algemeene wereldvrede en werkt bij hen het ideaal in van den Volkenbond. Dit wordt hoofdzakelijk verkregen door het wisselen van brieven, geillustreerde postkaarten en teekeningen onder kinderen van verschillende landen, door het lezen van internationale bladen in Esperanto en door de studie van vreemde literatuur. Leerlingen kunnen reeds in briefwisseling treden na eenige maanden studie. Het zedelijk voordeel van deze wederlandsche briefwisseling is uiterst groot.

Met twee lessen van een uur per week kunnen de leerlingen in een jaar zulk een praktische kennis van de taal verwerven, die in welk andere taal ook onmogelijk te bereiken is in drie jaren.

Wij leggen u dit manifest voor, tot ernstige inachtneming en bevelen u ten zeerste aan het onderwijs van Esperanto in uw land te bespoedigen niet alleen voor zijn nut ten aanzien van handel, wetenschap en andere vakken van wederlandsch verkeer maar ook uit hoofde van zijn zedelijke waarde, als prikkel die tot innige verstandhouding onder de volkeren der wereld, die het ware doel vormt van den Volkenbond.

Genève, den 20 April 1922.

Waren vertegenwoordigd de volgende landen: Albanië, België, Bulgarië Chili, China, Denemarken, Duitschland, Egypte, Finland, Frankrijk, Georgië, Griekenland, Groot Britanje, Hongarië, Italië, Japan, Nederland, Oostenrijk, Perzië, Polen, Roemenië, Rusland, Spanje, Tchecoslovakije, Ukranië, Zweden, Zwitserland. Tusschen de officieel vertegenwoordigde inrichtingen stippen wij aan: De Volkenbond, Het Internationaal Arbeidsbureel, het Int. Komiteit van het Rood Kruis, de Bond der Maatschappijen van Rood Kruis, het Int. Vredesbureel, het Int. Bureel voor de Rechten der Volken de Vrouwenbond voor Vrede en Vrijheid, de Wereld-vrouwenvereeniging, enz. enz.

La Conférence de Genéve

L'Institut Pédagogique Jean Jacques Rousseau de l'Université de Genève convoqua une conférence internationale spéciale de tous les intéressés, afin de discuter le problème de l'introduction de la langue auxiliaire Esperanto dans les programmes d'études des écoles. Cette confé-

rence siègea à Genève du 18 au 20 avril dernier et examina la question sous toutes ses faces. Elle réunit des instituteurs et des éducateurs de 27 pays, des représentants de 16 gouvernements et de 25 institutions et organisations internationales.

La revue mensuelle «Esperanto» et la feuille hebdomadaire «Esperanto Triumfonta» donnèrent des rapports détaillés au sujet des délibérations importantes de la conférence, qui ont abouti au vote de plusieurs résolutions, dont la principale est le manifeste, dont ci-dessous traduction:

MANIFESTE AUX INSTITUTEURS DU MONDE ENTIER.

Nous, éducateurs venus de 28 pays et délégués officiels de 16 gouvernements, réunis au Secrétariat de la Ligue des Nations à Genève, saluons fraternellement nos collègues dans la tâche d'éclairer l'esprit des hommes.

Nous affirmons notre conviction que la cause première de l'état actuel déplorable dans lequel est plongé le monde civilisé, est la non-compréhension et la défiance, qui divisent les peuples, les uns des autres.

Nous affirmons notre conviction, que le seul remède à ce mal est l'éducation vers l'humanisme et la réalisation du principe de rapprochement international auquel travaille la Ligue des Nations.

Nous considérons comme un des plus puissants leviers pour la solution du problème de la reconstruction du monde, la langue auxiliaire internationale Esperanto et affirmons notre conviction qu'elle doit devenir à côté des langues nationales une partie du programme d'éducation dans tous pays civilisés.

Nous désirons vous faire connaître les résultats de l'expérience acquise par l'enseignement de l'Esperanto dans de nombreuses écoles de différents pays.

Nous avons constaté que pratiquement l'Esperanto suffit entièrement comme langue internationale pour tous usages auxquels une langue peut être appelée, tant au point de vue du parler que de l'écrit; à part cela il possède de remarquables qualités qui prouvent sa valeur comme instrument d'éducation.

Il a sa valeur en tant qu'auxiliaire pour l'emploi exact de la langue maternelle. Ceci se vérifie par l'amélioration de la prononciation dans la langue maternelle, par le choix judicieux des mots, par la connaissance plus exacte de la valeur de chaque terme et par la compréhension plus facile des principes grammaticaux.

L'Esperanto facilite l'assimilation des langues modernes et classiques, allégeant la tâche et épargnant le temps de l'instituteur, expliquant les formes grammaticales, suggérant des racines internationales et habituant l'esprit des élèves à s'exprimer en plusieurs langues.

Selon nous, l'Esperanto doit être enseigné aux enfants comme première langue après la langue maternelle et introduit déjà dans le programme des écoles primaires. Ainsi l'élève, qui, encore jeune, doit quitter l'école, aura une connaissance suffisante d'une seconde langue d'usage pratique. Il montrerait, si ceux, qui entrent dans les écoles du deuxième degré sont aptes à une étude de langues plus étendue, et les

élèves y seraient amenés, l'esprit déjà préparé à cette étude. Il permettrait donc une économie de temps et l'obtention de meilleurs résultats dans l'assimilation des langues. Des élèves non aptes à l'étude des langues pourraient dès lors s'appliquer à des études, répondant mieux à leurs facultés.

Nous avons constaté, que la connaissance de l'Esperanto a éveillé chez nos élèves une connaissance plus réelle, et un goût plus prononcé pour la géographie, l'histoire mondiale et même pour l'éducation morale, un plus grand et plus sympathique intérêt pour les peuples étrangers,pour leurs coutumes, leur littérature et leur art.L'Esperanto éduque les enfants vers la paix mondiale, et ancre en eux l'idéal de la Ligue des Nations. Ceci se réalise principalement par l'échange de lettres, cartes illustrées et dessins entre enfants de divers pays, par la lecture de revues internationales en Esperanto et par l'étude des littératures étrangères. Des élèves peuvent déjà correspondre après quelques mois d'étude. L'avantage moral de cette correspondance internationale est tres grand.

En deux leçons d'une heure par semaine, les élèves peuvent acquérir en un an, une connaissance pratique de la langue, qu'il ne serait pas du tout possible d'atteindre en trois ans, pour n'importe quelle autre langue.

Nous soumettons ce manifeste à votre sérieux examen, et vous recommandons chaleureusement d'accélérer l'enseignement de l'Esperanto dans votre pays, non seulement pour son utilité dans le commerce, les sciences et autres terrains d'activité internationale, mais encore pour sa valeur morale, comme stimulant vers ces amicales relations, entre les peuples du monde, qui forment le vrai but de la Ligue des Nations.

Genève, le 20 avril 1922.

Etaient représentés les pays suivants: Albanie, Allemagne, Autriche, Belgique, Bulgarie, Chili, Chine, Danemark, Egypte, Espagne, Finlande, France, Géorgie, Grande-Bretagne, Grèce, Hongrie, Italie, Japon, Pays-Bas, Perse, Pologne, Roumanie, Russie, Suède, Suisse, Tchécoslovaquie, Ukraine.

Entre autres organismes représentés officiellement, nous citons: La Ligue des Nations, Le Bureau international du Travail, Le Comité international de la Croix-Rouge, La Ligue des Sociétés de la Croix-Rouge, Le Bureau international de la Paix, Le Bureau international pour les Droits des Peuples, La Ligue des Femmes pour la Paix et la Liberté, L'Association universelle des Femmes, etc. etc..

Kelkaj Sugestoj pri propagando

(El raporto prezentita al la Komitatkunveno 19.2.1922 de B. L. E.)

Malmultaj homoj nescias le ekziston de rimedo kontraŭ la malhelpo

kaŭzita de la diverseco de la lingvoj sed ĉiuj konas la malfacilecon kaj vanecon de la lernado de naciaj lingvoj.

Preskaŭ ĉiuj tamen, kiuj konsentas pri la utileco de Esperanto, ne volas preni ĝin serioze tiom longe, kiom ili ne vidos, ne nur paperajn sed vivantajn, praktikajn aplikojn de ĝi en la ĉiutaga vivo; erarante en tio, ke se ili komencus tuj laboreti per aŭ por ĝi, tio estus multe pli bona ol atendado senfrukta.

Estas do vi, Esperantistoj, kiuj devas labori. La momento estas favorega por Esperanto, kaj daŭre prezentiĝas okazoj nepreterlasotaj. (Memoru pri la rezolucio de la internacia Ruĝa Kruco, kiun malmultaj utilis ĉe sia loka ruĝkruca societo).

Ĉie oni interesiĝas pri Esperanto, oni alvokas eĉ kelkfoje la Esperantistojn por demonstradoj, klarigoj kursoj. Kio okazas? Legu la februaran numeron de «Esperanta Finnlando»: «Manko de laborfortoj». La vojo estas libera al Esperanto, sed mankas la inteligentaj helpoj. En societoj kaj grupoj malmultaj estas tiuj, kiuj vere laboras.

Mi memoras pri tio kion diris S-ro Teo Jung en «Esperanto Triumfonta»: «Por organizi serioze kaj daŭrigi aferon, eĉ idealan, ni starigu ĝin sur komerca bazo». Mi aldonas: Por ke oni ekkonsideru Esperanton pli serioze, ne plu donu la impreson, ke ĝi estas senvalora ajo, kiun oni donas senpage, tiel kiel dogmoj de nova religio». Kursoj devas de nun esti pagaj, kaj instruantoj ricevos pagon por siaj penoj. Du rezultoj: La lernantoj estos pli seriozaj al la afero kaj oni havos pli da instruantoj (kiuj nun ege mankas).

Aganta Ligo, kiel direktanta centro, devas ekzisti por helpi la societojn, kunigi, akordigi kaj samigi iliajn klopdojn.

Al la Ligo, devus sendi ĉiumonate la sekretarioj de la grupoj detalan raporton pri ĉiuj klopodoj, sukcesoj aŭ malsucesoj, pri faktoj de internacia vivo. Tiuj raportoj, enpresotaj en la monata bulteno, kreus konkuran fervoron inter la diverslokaj societoj.

Pri la Bulteno, mi parolos en proksima raporto.

La Ligo ankaŭ sin okupas pri aferoj, kiujn nepre devas zorgi samtempe, ĉiuj societoj (enketoj, demandaroj, k. t. p.). Ĝi klopodas en lokoj kie ne ekzistas grupo. Ĝi instigas al laboro la nelaborantojn; rimarkigas klopodojn, kiuj utile estus farotaj, kiujn eble jam faris iu societo senrezulte, ĉar ĉiuj aliaj urboj ne agis same, kaj kune.

La grupoj klopodas ĉe siaj samurbaj alicelaj societoj, sed la Ligo sin turnu al la ligoj (ekz.: Skolta, pedagogia, k. t. p.). La societoj ne propagandu nur al la ĝenerala publiko per malfermo de kursoj, ekzemple, sed provu varbi difinitajn mediojn. (Ruĝa kruco, Instruistaroj, skoltoj, profesiaj ligoj kaj sindikatoj, popolaj universitatoj, k. c.).

Kion faris la Ligo pri la 2000 militkaptitoj, kiuj lernis Esperanton en Nederlando? Ĝis nun, nenion!! Ni klopodu por rekapti ilin.

La gazetaro estas nun la plej potenca ilo por *dissemi ideojn.*

Ni fosu antaŭ ol semi. Por ni, fosado signifas regula aperigo en lokaj gazetoj de Esperantaj novajoj (prefere praktikaj aplikoj aŭ aproboj, ol teoriaj diskutoj). Ĝi kreas atmosferon favoran al Esperanto.

Membro de la societo povas esti komisiata traduki regule, novajojn el

«Esperanto», «Esperanto Triumfonta» aŭ alia, kaj sendi ilin al la gazetoj. Per skribmaŝino tio kostas al mi ĉiusemajne 1/4 horon. Grupo aŭ societo ŝparos multe kaj gajnos influon se, kiel ni, ĝi sukcesas fariĝi sekcio de popola universitato, aŭ de poliglota aŭ de alia pedagoga societo.

Ĉiuj fortoj estas bezonataj. Do, laborigu aŭ lasu labori la bonvolemajn membrojn. Ne plu la prezidanto aŭ sekretario sola devas labori. Pli multnombra Komitato; regulaj komitatkunvenoj; unueco en agado; ĉiama progesado, eĉ malrapida: «Kiu ne antaŭeniras, reeniras».

Varbu kunlaborantojn por «Belga Esperantisto». Ĉiu aldonu eĉ malgrandan parton al la konstruo.

Perfektiĝu en la lingvo. Organizu perfektigajn kursojn.

Organizu la disvendon de Esp. gazetoj ĉe publikaj kioskoj, kaj de lernolibroj en magazenoj. Aniĝu al U. E. A. Varbu por ĝi delegitojn ĉie.

Je la nomo de «Esperantista Grupo», Verviers:

Iwan DELHEZ, Help-sekretario.

La sonorilarkoncertoj en Mehleno

LA MAJSTRO:

La sonorilarkoncertoj, kiuj okazas ĉiulunde de la 9a ĝis la 10a vespere, dum la monatoj Junio, Aŭgusto kaj Septembro estas mondfamaj.

Jam en la unua duono de la XVIa jarcento oni uzis klavaron manan kaj piedan en sonorilaro, kaj en tiu tempo jam, kelkaj sonorilaristoj estis famaj, sed arta muzikado nur estis akirita post gravaj plibonigoj de Adolf kaj Jef Denyn, patro kaj filo.

Kunigante la firmecon kaj la elastecon en la kunigiloj inter la klavaro kaj la sonoriloj, la sonorilisto sukcesis obeigi la frapilon de la lastaj. La ludado iĝis obeema kaj plena je plensento. Mirindaj impresoj de konstanta kanto estis akiritaj.

Sed al la bonegaj muzikaj ecoj de S-ro Jef Denyn ni ŝuldas la fortan impreson, kiun ni ricevas, aŭdante la sonorilaron dum somervesperoj. Jef Denyn naskiĝis en 1862a. Li unuafoje ludis la Paskotagon de 1881a. Ĉar lia patro blindiĝis, li forlasis la studadon por akiri la diplomon de inĝeniero.

Lia originala talento gvidata de lia gusto, lia intelekta kulturo estis baldaŭ rimarkitaj, kaj la muzikamantoj alkuris, allogitaj per lia ludmaniero. La verkistoj laŭdis, kaj ĉie la turoj alprenis ĝin. La artisto vojaĝis en Germanujo, Nederlando, Aŭstrujo kaj Britujo. Ĝuitajn koncertojn li aŭdigis ĉiujare en Cattistoko (Dorchester; Britujo).

En 1910 la majstro prezidis la juĝantaron de la internacia konkurso de sonorilaristoj en Mehleno. La raporto, kiun li tiam redaktis, starigis la principojn de lia arto.

Je la 25a datreveno de lia enoficigo kiel urba sonorilaristo, en 1912a,

la loĝantaro prince festis la majstron, kaj kiel daŭra atesto de ĝia admiro, unu el la plej malgrandaj sonoriloj estis anstataŭita per jubilea sonorilo kun la jena surskribo en flandra ligvo: «Al la bonega sonorilaristo Jef Denyn, la admiranta popolo».

La Reĝo aljuĝis al li la titolon de Kavaliro en la Ordeno de Leopoldo.

LA INSTRUMENTO :

La sonorilaro de Meĥleno estas la plej bone kunmetita kaj la plej peza; ĝi enhavas 45 sonorilojn, kiuj pezas kune 36000 kilogramojn. La sonorilego «Salvator» pezas 8800 kilogramojn kaj estas la plej granda sonorilego el la sonorilaro. La plej malnovaj sonoriloj, fanditaj de Simon, Georges kaj Waghevens, datumas de 1480 kaj 1515.

La sonorilaro enhavas ankaŭ 28 sonorilojn de la famaj fandistoj P. kaj Fr. Hemony (1674). La aliaj estis fanditaj de S-roj M. De Haeze, A. Van den Gheyn, Dumery, Steylaert, Michiels kaj la familio Van Aerschodt.

Estas mirinde, ke tiel diversdevena aro aŭdigas tiel harmonian muzikon.

Pliajn detalojn plezure sendos laŭ peto S-ro Louis Van de Walle, ĝen. sekr. de «Malines Attractions», Bruel, 5, Meĥleno.

El franca lingvo trad.: SALVATORO.

Jubileo de Jef Denijn

Programo de la Festoj:

SABATON, 12an de AŬG.: Sonorilkoncerto de S-ro Denyn. Procesio de la meĥlenaj societoj. Festa kunsido en la urba festsalono.

DIMANĈON, 13an de AŬG.: Malfermo de la internacia kongreso de la sonorilarto. Akcepto de la kongresistoj en la urbdomo. La kongreso okazos en la Reĝa supera lernejo, kie okazos ankaŭ ekspozicio de sonorilarto. Posttagmeze: kantado (400 kantistoj). Vespere: koncerto de J. Denyn.

LUNDON, 14an de AŬG.: Daŭrigo de la kongreso. Sonorilkoncerto de la lernantoj de Denyn.

MARDON 15 an de AŬG.: Konkurso inter kvin belgaj kaj unu holanda sonorilaristo dum kantado.

JUNIO 4, 5, 11, 18, 25; JULIO 2, 9, 16, 23, 30; Aŭg. 6. 20, 27: Internacia muzikfesto (festival).

EN SEPTEMBRO: Ekspozicio de Ter- kaj Legomkulturo.

(N. B.: La Komitato promesis presigi Esperantan tekston en la programo de la sonorilkoncertoj).

Ni petas ĉiujn Esperantajn gazetojn represi ĉi-supran artikolon.

Nekrologo

SINJORINO SEBERT, edzino de nia multestimata pioniro Generalo Sebert, mortis en Parizo, la 27an de marto. «Belga Ligo Esperantista» kaj ĝia organo «Belga Esperantisto» prezentas al S-ro Sebert siajn plej sincerajn kondolencojn kaj la esprimon de sia varmkora simpatio.

SINJORO DE KETELAERE, patro de nia fervora samideano kaj kunlaboranto Morris De Ketelaere, komitatano de «La Verda Stelo», mortis en Antverpeno, la 28an de aprilo. Nia juna kamarado akceptu la esprimon de nia kunsento en la funebro, kiu lin trafas.

SINJORO FAUVART-BASTOUL, el Autry-le-Châtel (Francujo) mortis. Ni prezentas al lia vidvino, kiu estas subtenantino de nia revuo jam de ĝia apero, niajn plej korajn kondolencojn.

Gratuloj

F-INO BEATRICE RONSE, anino de la «Bruĝa Grupo», fianĉiniĝis kun S-ro VALERE KEMPE, el Poperinghe. Gratulojn al la gefianĉoj.

Libera Parolejo

SUBTENU LA LOKAJN GRUPOJN

En la lastokazinta komitatkunveno de Belga Liga Esp. iu samideano, pridiskutante la necesecon devigi la lernantojn al aliĝo al grupo kaj abono al B. E. konfesis ke, laŭ li, ne estas necese tion fari; ke iu tre bone povas lerni Esperanton ne aliĝante al Esp. grupo.

Ne ema diskuti ĉu jes, ĉu ne, estas eble lerni nian lingvon, ne iĝante membro de grupo, mi tamen miris pri la fakto, ke inter la estraranoj kaj inter la komitatanoj, kiuj jam de iom pli longe estas en la movado, neniu leviĝis kaj kontraŭstaris la tiel elmetitan opinion.

Mi tial volonte scius pri tio la opinion de la Ligestraro.

Ĉu jes, ĉu ne, la Ligo estas konstruita sur la bazo de la lokaj grupoj? Ĉu jes, ĉu ne, la Ligo trovas sian vivon en la ekzisto de tiuj grupoj? Ĉu do la Ligo povas toleri, ke tiaj opinioj estu elparolataj en ĝia mezo? Ĉu tiaj opinioj ne estas konsiderindaj kiel herezaj, memmortigaj, kaj malpermesataj al bonaj pioniroj de nia ideo?

Mi sendube konfesas, ke Ligo kaj grupoj, kiel niaj, batalas al sia morto: nia celo estas la disvastigo de Esperanto, kaj ni ĉiuj scias, ke se iam tiu disvastiĝo estas ĝenerala fakto, la grupoj forfalas, kaj ankaŭ la Ligo.

Sed, ĉu la Ligestraro opinias, ke jam la tempo venis en iu aŭ alia

urbo belga por forlasi la grupan agadon? Ĉu ĝi opinias, ke sufiĉas al lernanto sekvi kurson, aŭ, ĉu varbado kaj abonado al nia organo ŝajnas nepre necesaj, por ke lernantoj konu vere nian lingvon? Mi volus vidi tiujn demandojn responditaj de la Ligestraro.

Kiel samideano La Gravière diris en la antaŭa numero de B. E., ĉiuj lernantoj en la kursoj organizataj de «La Verda Stelo» pagas la plenan grupkotizaĵon kun abono al B. E. (Fr. 10.—) Jam de la unua leciono ni anoncas al ili, ke ili devos pagi tiun sumon, kaj neniu kontraŭstaras.

Ke tio estas la nura maniero fari bonan, efikan propagandon, provas la ciferoj. La Liga kasisto, S-ro Mathieux, povos verŝajne diri al ni en S-ta Nikolao la nombron de la abonantoj de la diversaj grupoj.

Sed mi de nun jam estas certa, ke estas en la grupoj kaj urboj, kie oni devigas la pagon de tiu eta sumo, kiu cetere estas redonata al la lernantoj per la gazeto, ke la afero plej bone sukcesas, kaj ke lernanto kiu sekvis kurson kaj tuj poste estas forlasita al si mem, ne plu aŭdos preskaŭ pri Esperanto, nenion vidos en Esperanto, kaj post unu jaro, pro manko de interesiĝo, ne plu konos ĝin.

Kiel abonanto, male, li regule ricevos dum tuta jaro ankoraŭ novajon el Esperantujo, li vidos kio okazas, ekkonos la Esperantan vivon, interesiĝos, iom post iom venos al grupaj festoj kaj kunvenoj, praktikados kaj iĝos kunaganta Esperantisto.. kaj tiajn ni ankoraŭ multe, tre multe bezonas!

Maurice JAUMOTTE.

Spritaĵoj

ESTU KONTENTA! — A. : Vi sidas sur mia ĉapelo, amiko.

— B. : Ho, pardonu, karulo, sed tamen estu kontenta, ke tio ne okazis pasintan jaron: tiam mi pezis 25 kilogramojn pli ol nun.

(J. Karnas.)

STRANGA PROVO. — Sinjoro veturanta venis en vilaĝa kafejo. En la granda trinkĉambro li vidis strangan ion: Ĉirkaŭ la tablo sidis dek kamparanoj kaj unu dikega sinjoro manĝanta trian salitan haringon. Ĉiukvinminute oni donis al li glason da biero, sed la dikegulo neniam trinkis. Kiam la fremdulo petis, kial oni tiamaniere agis, oni respondis al li, ke la dika sinjoro estas kandidato por la abstinencligo.

(J. Van Beughem.)

ESTAS VERE! — Knabeto, kiu jam lernis tiel multe, legis ĉiam la informojn pri la vetero, kaj rimarkis iam, ke la plimulto da uraganoj kaj ventoj venas el Ameriko. « Kial Kolombus malkovris Amerikon?» li diras, «sen tio ni havus ĉiam belan veteron!» (Eug. Engels.)

BONKORECO. — Du sinjoroj vantas pri la ecoj de siaj respektivaj servistinoj.

— La mia estas tre milda: ŝi neniam batas la infanojn.

— Mia estas ja pli milda : ŝi eĉ neniam batas la tapiŝojn!

BONA GUSTO. — Sinjorino al sia bofilo :

— Nu, Ernesto, kun kiu robo vi vidas min plejvolonte?

— Ernesto: Kun vojaĝrobo, kara bopatrino! (Germ. Kenens).

* * *

PLI FORTE. — Fileto : Mi legas en mia libro, ke kamelo povas resti pli ol dek-kvin tagojn netrinkante akvon.

Patrino : Tio ne estas eksterordinara, Joĉjo, via patro ne plu estas trinkinta akvon de pli ol dek-kvin jaroj. (J. Mouwen.)

* * *

MALJUNA AVARULO AL PRETERPASANTO : « Ĉu vi ne povas danki, kiam mi vin salutas? Mi estas homo kiel vi! » — « Ĉu vi estas homo? Vi nur kuradas sur la tero por ŝpari al vi enterigkoston ! » (J. Karnas.)

* * *

BONA SIGNO. — Jozefo, mi eliras! Mi esperas, ke mi ne vidos, ke vi frandis la kukojn.

— Mi ankaŭ esperas tion, patrino!

* * *

LI SCIIS. —La instruisto : Per kio oni baptas?

Nikolĉjo : Mi ne scias, Sinjoro.

— Vi ne scias! Nu, per kio via patrino lavas vin ĉiumatene?

— Per la pladoŝtuko, Sinjoro...... (Germ. Kenens.)

* * *

RUZEMA.

— Tre strange! Vi skribas kartojn al via propra adreso!

— Tio ne estas stranga; legu tuj.

«Estimata Sinjoro,

La 22an de la nuna monato okazos la priparolo de artikolo 199. La neĉeestantoj pagos la provizoran monpunon de 10 frankoj.

La Sekretario.

— Nu, kion signifas tio?

— Tio estas tute simpla. Mi sendas al mi tian karton. Mi presigis centon da ekzempleroj. Mia edzino kompreneble legas ĝin al mi tagmeze kiam mi revenas hejmen. Mi ekblasfemas tiam kaj diras. «Ĉi tiun fojon mi preferas pagi dek frankojn, kaj resti hejme.» Mia edzino kompreneble tion ne volas, kaj tiam mi povas foriri sola.

Tradukis Oscar Van Hove.

* * *

ESTI MALSEKA.

Se la Nederlandano estas malseka, li diras: Mi estas malseka ĝis sur mia ĉemizo. La Germano: Mi estas malseka ĝis sur la haŭto. La Franco: Mi estas malseka ĝis sur miaj ostoj. La Hispano: Mi estas malseka ĝis sur mia medolo. Plej grave diras la Arabo: Mi estas malseka ĝis en miaj intestoj.

* * *

Infano: Kial estas blanka paĝo en la komenco de ĉiuj libroj, paĉjo?
Patro: Nu Infano, tio estas por la homoj, kiuj ne kapablas legi.

La Patro (kolerege al sia filo): Ĉu vere vi ne scias kiam Karlo la Granda naskiĝis?

La Patrino. — Nu, nu, paĉjo, ne estu tiel kolerega, pensu, estas jam de tiel longe kiam tio okazis.

* * *

LA ĜENTILA URBESTRO.

La reĝino Heleno de Italujo vizitis iam urbeton en la ĉirkaŭaĵo de Florenco por ĉeesti la inaŭguron de statuo. Post la paroladoj glaso da ĉampanvino estis prezentita al la Reĝino. Ŝia reĝa moŝto intertostis kun la urbestro kaj trinkis la ĉampanvinon. Okaze guto da vino falis ne videble por la ĉeestantoj sur ŝian robon. Ŝi malfermis sian pendsakon por elpreni sian naztukon sed la urbestro lojale diris: Pardonu, via Moŝto, ne estas necese pagi, ĉio jam estas pagita.

* * *

Nikolĉjo kaj Erneĉjo sidas ĉe la tablo kaj vidas ke estas nur unu oranĝo por ili ambaŭ. Tuj Nikolĉjo komencas ploregi.

Al la demando de ilia patrino kial li ploras, li respondis; tial ke ne estas oranĝo por Erneĉjo.

Bibliografio

LA DEMANDO PRI LA PLIBONIGO DE LA MUZIKSKRIBO KAJ ĜIA SOLVO PER LA AŬTONOMA MUZIKNOTADO (Historio de la Muzikskribo kaj de la ĉefaj provoj pri plibonigo: de L. COGEN, Vic-Prezidanto de la Belga Ligo Esperantista. Eldonita 1922. Belga Esperantisto, 45, Kleine Beerstraat, Antwerpen. 8 paĝoj 22 5 × 14.5 cm. Prezo: Fr. 0.50).

Aparta eldono de la artikolo aperinta en nia numero de Decembro 1921.

Estas notinde ke en la artikolon kaj en la broŝuron englitiĝis eraro, ĉie kie estas presita la vorto «duonlonga» oni legu «duonmallonga»; kaj en la artikolo, oni legu tiel la frazon komencantan je la 7a linio, de malsupre sur la paĝo 195 a: «La Muziko skribita per tiu notado (ĉiam nigra kaj kvadrata) estas nomita «proporcia muziko», kaj la notado mem «proporcia notado».

ELEMENTA ESPERANTA SINTAKSO, Gvidilo por Superaj Kursoj de Esperanto; Helpilo por meminstrua Perfektiĝo; kun aldono: ESPERANTA STILISTIKO, laŭ verkoj de D-ro Zamenhof k. aliaj; de V. N. Devjatnin. Eldonis Esperanta Komerca Servo, Auestr., 6, Gr. Tabarz (Thüringen). 32 paĝoj 15 1/2 × 12 cm. Prezo: Fr. 1.20.

ESPERANTISMAJ VERSAĴOJ, de D-ro L. Zamenhof k. a. Eldonis E. Rothermel, Gross Tabarz (Thüringen). 16 paĝoj 15 1/2 × 12 cm. Prezo: Fr. 0.55. Kolekto de 12 originalaj versaĵoj pri Esperantismo de nia majstro kaj de kelkaj aliaj el niaj plej bonaj stilistoj.

POSTRIKOLTO, Suplemento al «El Parnaso de Popoloj» de Antoni Grabowski, Eldonis 1921. Presejo, San Lucas 5, Madrid. 25 paĝoj 15

× 10 1/2 cm. Prezo nemontrita. — Kolekto de 22 poezioj de nia neforgesebla Grabowski.

FERDINANDO VIa kaj FARINELLI, Historia Novelo, de Julio Mangada Rosenörn, Eldonis Presejo, San Lucas 5, Madrid. 48 paĝoj 15 × 10 1/2 cm. Prezo nemontrita. — Tre alloga esperanta priskribo pri plej interesa epizodo el la historio de Hispanujo.

ŜIPOPEREO (Poemo) kaj LA ILUZIO KAJ LA TEMPO, de Rafael de San Millan. Eldonis Presejo, San Lucas 5, Madrid. 16 paĝoj 15 × 10 1/2 cm. Prezo: nemontrita.

NOTIONS FONDAMENTALES DE LA LANGUE AUXILIAIRE INTERNATIONALE «ESPERANTO», précédées du «Discours Liégeois», de L. Cogen. Eldonis 1921. J. Decoquibus, 34, rue Hanesse, Andenne (Namur). 32 paĝoj 15 1/2 × 12 cm. Prezo: F. 0.70. La eldonisto presigis broŝurforme la serion da artikoloj de nia bonega belga pioniro Cogen jam aperintaj en la gazeto «Le Mosan», esperante tiel kunlabori al la disvastigo de la bela kaj utila lingvo Esperanto en lia regiono kaj eĉ ekster ĝi. Ni kore gratulas S-ron Decoquibus pro lia iniciativo.

PERLOJ EL LA ORIENTO de K. Ossaka; Japana Biblioteko Esperanta, Serio II, No 1, Eldonis Eldonejo Esperanta Nippon Esperanto-Sya, Kanda-ku, Omotesarugakutyô 2. 40 paĝoj 19 × 13 cm. Prezo: Y. 0.50. Tiu ĉi tre interesa libreto enhavas 12 tradukojn el japanaj kaj ĥinaj klasikaj verkoj.. Tiu, kiu deziras havi malgrandan ideon pri la literaturo de la malproksim-orientaj popoloj tre multe ĝuos la bonan tradukajon de nia samideano Ossaka.

GVIDLIBRO TRA TRENTINO de D-ro Cesare Battisti; eldonita de «Federazione Concorse Forestieri», Trento (Italujo). 288 paĝoj 15 1/2 × 11 1/2 cm. Prezo: Fr. 5.—. Tiu ĉi libro estas, laŭ mi, la unua plena gvidlibro, vere praktika por turistoj, kiu aperis en nia lingvo. En tiu rilato ĝi estas ĉefverko, kaj ni sincere gratulas la tradukanton pro lia grava laboro. Li trovas sian rekompencon en la fakto, ke li grave kunlaboris konigi al alilanduloj la historion, artajn kaj naturajn belaĵojn de sia regiono. La libro enhavas multnombrajn ilustraĵojn; ĝia presado kaj eldono estas tre bone prizorgitaj.

EUROPO UNUIGITA N° 1. (Skizo de praktika programo pacifista). Teksto Esperanta-Franca. Verkita kaj eldonita de V. Zielinski, Konstantinopolo. 32 paĝoj 14 × 22 cm. Prezo Fr. 2. — Plej priatentinda studo pri la nune tiom diskutata problemo de la universala pacigo de la homaro. La aŭtoro ne forgesas la potencon de la lingva paciĝilo, kaj dediĉas al Esperanto gravan rolon en la praktikado de la de li proponitaj principoj. La libreto ankaŭ enhavas projekton de mallonga sed klara regularo de la celata Proksimorienta Paca Asocio.

LA KARAVANO de Wilhelm Hauff; el germana lingvo tradukis J. W. Eggleton. Dua Eldono. Brita Esp. Asocio. 1921. 100 paĝoj 12 × 18 cm. Prezo : Fr. 4. — Ni estas konvinkitaj, ke la nova eldono de tiu ĉarma libro ricevos de la tutmonda Esperantistaro la saman bonan akcepton, kiel ĝia antaŭa elĉerpita eldono. Kiel niaj legantoj scias,

«La Karavano» estas kolekto de 6 fabeloj de la tro june mortinta svaba poeto Hauff. Kiel ripoziga legaĵo la libro certe meritas lokon en ĉiu Esperanta libraro. Jen la titoloj de la 6 fabeloj el kiuj konsistas la verko: La Historio pri Kalifo Cikonio, La Historio pri la Fantomŝipo, La Historio pri la Dehakita Mano, La Savo de Fatme, La Historio pri Malgranda Muk kaj la Fabelo pri la Falsa Princo.

UNUA KURSA LEGOLIBRO, kompilita de W. M. Page; Kolekto de B. E. A. nº 2; eldonis 1921. Brita Esp. Asocio, London; 22 paĝoj 12.5 × 18 cm. Prezo: fr. 2.— Aro da facilaj legaĵoj laŭfundamentaj ĉerpitaj precipe el «British Esperantist» kaj «Esperanto Monthly».Tre taŭga por komencantoj.

LA MALBONAJ FLANKOJ DE SPORTO kiel Anstataŭaĵo de Fizika Laboro rilate Higienon, de D-ro Juhan Vilms, tradukis el estona lingvo J. Vahtkerl. 24 paĝoj 14 5 × 20,5. Mendebla ĉe F. Schoofs, 45 Kl. Beerstr., Antwerpen, Prezo fr. 0,75. — Por konigi la celon de la aŭtoro ni ĉerpas el lia antaŭparolo:

«De sporto oni esperas korpan plifortiĝon, edukan kleron, moralan pliboniĝon k. t. p. Al sporto oni kantas laŭdojn, kiujn ĝi parte certe meritas. Vidante tiun troan entuziasmon pri sporto kiu ĉe pasiaj sportistoj fermas la okulojn por ĝiaj ombraj flankoj, mi konsideras devon turni la atenton ankaŭ al malfortaj flankoj kaj mankoj, eĉ malutilo de sporto. En fino de la verko mi ankaŭ faros proponojn por forigo aŭ malpliigo de tiuj ĉi malbonaj flankoj.»

TRI ANGLOJ ALILANDE. — de John Merchant originale en Esperanto verkita romano. Eldonis 1922 Brita Esp. Asocio, London. Dua Eldono, 64 paĝoj 12,5 × 18,5 cm.; prezo : Fr. 2,50. — Tiu reeldonita verketo povos denove ĝojigi la liberajn momentojn de niaj legemaj geamikoj en la tuta mondo.

MONDO KAJ KORO. Poemoj de K. de Kalocsay. Eldonis 1921 P. Balkanyi, Budapest, 32 paĝoj 11 × 15 cm. Prezo nemontrita. Kolekto da 24 originale verkitaj altsenaj poezioj. Ni bedaŭras, ke tiaj verketoj estas prezentataj en nesufiĉe bela vesto. Ni ja bone scias, ke nuntempe la eldonado ne estas tre facila en kelkaj landoj sed restas tamen la fakto, ke estas ĉiam plibone prezenti belan pentraĵon en rilate bela kadro.

ZAMENHOFA KURSO DE ESPERANTO POR ĈEĤOJ. Eldonis R. A. Ĉech, d'Orsaystr., 7, Vieno IX. 32 paĝoj 30 × 22 cm. Prezo: Kr. ĉsl. 1.—.

Plena kurso de Esperanto, kun la tuta ekzercaro fundamenta de D-ro Zamenhof, en Esperanto kaj en ĉeĥa lingvo. La merito de ĉi tiu eldono estas, ke per la graveco de ĝia eldonnombro (20.000 ekz.) kaj per ĝia presiĝo sur tute ordinara ĵurnala papero, ĝi atingis tre malmultekostan prezon. Tre certe tiu eldono multe helpos la propagandon en la Ĉeĥoslovaka respubliko.

SVENSK - ESPERANTISK ORDBOK de R. H. Backman, eldonita de Förlagsföreningen Esperanto, Stockholm 1; 1921; 216 paĝoj 18 × 12

1/2 cm. Prezo: Sv. Kr. 5.—. Tre zorge eldonita vortaro, kiu enhavas riĉan vorttrezoron. Ni deziras al ĝi grandan sukceson.

BABILADOJ DE BONHUMORA ZAMENHOFANO, de J. Ŝapiro (Joŝo). Eldonis: Presejo «Viktoria», Lipova 21, Bialystok (Polujo); 44 paĝoj 17 × 10 1/2 cm. Prezo nemontrita. Ses amuzaj, plej ofte satiraj, rakontoj el la Esperantista Vivo.

ANEKDOTARO, de P-ro J. Süsser; Eldonis 1921: J. Kern, librovendejo, Saaz (Bohemujo); 64 paĝoj 13 × 11 1/2 cm. Prezo: Kĉ. 5.—. Tradukaĵoj el germana kaj ĉeha lingvoj. Bonega legaĵo por komencantoj kaj progresintoj.

GVIDLIBRO DE GIRONA; de Josep Maria Dalmau; eldonita de «Ĝerona Espero» okaze de la 9-a Kongreso de Kataluna Esperantista Federacio 1921. 18 paĝoj 21 × 12 cm. Prezo nemontrita.
Tre bela gvidlibreto, bone redaktita kaj riĉe ilustrita. Krom la teksto ĝi enhavas 44 anoncopaĝojn pri la loka komerco.

LA KANTISTINO, Novelo de V. Hauff, el germana lingvo tradukis Eugen Wüster, Nova Esperanto - Biblioteko No 8, Eldonis: Fr. Ellersiek, Berlin, S. 59; 64 paĝoj 16 × 11 cm. Prezo: Fr. 1.50.
Kiu ŝatas beletan ne -lacigan legaĵon tre multe ĝuos tiun lerte tradukitan noveleton. Laŭkutime la eldonisto tre multe prizorgis la eksteron de la verketo.

ELEMENTAR - LEHRBUCH zum gründlichen Erlernung der int. Hilfssprache Esperanto, de Guido Otto, Kvara nove prilaborita eldono, 16-30 milo; Eldonis 1921, Friedrich Ellersiek, Berlin. 132 paĝoj 19 × 13 cm. Prezo: Fr. 3.50. La tuta lernoperiodo estas dividita en 15 lecionoj, ĉiu kun parola kaj skriba ekzerco. La parto de praktikaj tekstoj enhavas anekdotojn, ekzemplojn de komercaj leteroj, eltiraĵojn el paroladoj kaj artikolojn de plej famaj esperantistoj.

LA PRINCIPO DE LA MOVADO POR ĈASTA VIVO, pliklarigita el ideala kaj praktika vidpunkto. Eldonis D. Roskes, Hago, (Nederl.) Van Loostraat, 68. 32 paĝoj 13 × 20 cm. Prezo : Fr. 1.25. Ĉi tiu broŝuro enhavas ampleksan klarigon de la principoj de la nomita movado kaj pri la praktiko de ĝi. Al ĉiuj samideanoj, kiuj funde deziras pristudi la demandon, ni konsilas havigi al si la libreton, kiu certe donos al ili informojn per la plej bona lingvo.

LA EKSPERIMENTO DE ECCLES, kun notoj pri la instrumetodo, de Elizabeth Hogg. Kolekto de B. E. A., nº 1; Eldonis Brita Esp. Asocio, London; 24 paĝoj 12,5 × 18 cm.; Prezo : Fr. 2 — Niaj anglaj amikoj havis la bonegan ideon publikigi la detalan priskribon pri la eksperimento kiu okazis en 1916-1917 en la « Green Lane Council School » de Eccles. Tie oni unuafoje faris seriozan provon pri instruado de nia lingvo al infanoj. 200 infanoj de la plej altaj klasoj partoprenis en la eksperimento, kiu havis la plej brilan rezultaton. La libreto estas sendube valorplena por ĉiuj, kiuj sin okupas pri la eduka kaj socia utileco de Esperanto. Ĝi ankaŭ estis bonega dokumento ĉe la okazinta internacio konferenco en Genève. F. D.

